

5

Nomenbøying

Vi deler NOMEN inn i fire grupper: SUBSTANTIV, ADJEKTIV, PRONOMEN OG TALL-ORD. Substantiv og adjektiv danner egne fraser og kan da stå sammen med en modifikator. Substantivfraser kan for eksempel ha et adjektiv (1) eller et substantiv i genitiv (2) som premodifikator, eller et substantiv i lokalkasus (3, 4), en infinitivsfrase (5) eller ei leddsetning (6, 7) som postmodifikator. Eksempler er:

1. [Nuoret tyttäret] tykäthään [pitkistä hyksistä].
'Unge jenter liker langt hår.'
2. [Matin muori] studeeraa [Tromssan univeristeetissa].
'Mora til Mats studerer på Universitetet i Tromsø.'
3. [Preivi kuninkhaale] oli kirjoitettu tanskaksi.
'Brevet til kongen var skrevet på dansk.'
4. [Matka Tromssasta Rovaniemele] oon liian pitkä.
'Reisa fra Tromsø til Rovaniemi er for lang.'
5. Minula ei ole [voimaa (ette) lähteet reishuun].
'Jeg har ikke krefter til å dra på denne reisa.'
6. [Preivi, minkä pappi kirjoitti kuninkhaale], oli Nillala plakkarissa.
'Brevet som presten skreiv til kongen, hadde Nils i lomma si.'
7. Iisakille tuli [tieto, ette hän päässee myötä kursile].
'Isak fikk vite at han fikk plass på kurset.'

I adjektivfraser kan for eksempel gradsadverb (8) stå som premodifikatorer, mens etterstilte modifikatorer for eksempel kan være substantiv i lokalkasus (9), adposisjonsfraser (10), infinitivsfraser (11) eller ei leddsetning (12).

8. Hanna oon [hirmusen viisas].
'Hanna er veldig klok.'
9. Mie olen [sikkari siitä assiista].
'Jeg er sikker på den saka.'

10. Kreeta oli [vihainen *sen riidan päältä*].
‘Greta var sint på grunn av den krangelen.’
11. Met olema [sepät *hihtaamhaan*].
‘Vi er flinke til å gå på ski.’
12. Se oon [parasta, *mitä sie olet koskhaan sanonu*].
‘Det er det beste du noensinne har sagt.’
- Også pronomen kan stundom stå sammen med en modifikator (13, 14).
13. [Kaikki, *jokka tunnethaan hänen*], rakastethaan häntä.
‘Alle som kjenner han/henne, elsker han/henne.’
14. [Jokhainen *meistä*] rakastaa Pekkaa.
‘Enhver av oss elsker Peder.’

Pronomen står likevel alltid i stedet for substantiv, og vi skal her ikke diskutere pronomenfraser atskilt. Av tallorda bruker vi grunntall i kvantorfraser, og de skal vi se nærmere på i avsnitt 8.1.

I motsetning til norsk blir i kvensk nesten alle nomen bøyd på samme måte. Pronomen og tallord skiller seg litt ut, men substantiv og adjektiv bøyes nøyaktig likt.

Som nevnt utgjør verbalet kjernen i setninga, og det styrer hva slags andre fraser som fins i setninga. Forma på nomena, og da spesielt substantiva, retter seg oftest etter verbalet i setninga. Fraseinternt er det likevel slik at forma på nomenet retter seg etter frasekjernen. For eksempel har et adjektiv som står som premodifikator til et substantiv og bestemmer det nærmere, samme kasus og tall som substantivet som følger etter, og i en adposisjonsfrase er forma på nomenet styrt av adposisjonen.

I dette kapitlet går vi igjennom kasus- og tallbøying av substantiv og adjektiv. Tallord og pronomen er omtalt seinere, i hvert sitt kapittel.

5.1 Nominale stammetyper og bøyingsklasser

Nomen har både vokal- og konsonantstammer. Alle nomen har en vokalstamme, men bare en del av nomena har en konsonantstamme. Nomen som bare har vokalstamme, kaller vi her for *ENSTAMMA NOMEN*, og de som har både vokal- og konsonantstamme, kaller vi for *TOSTAMMA NOMEN*.

Viss et nomen har konsonantstamme, så brukes den i entall partitiv, og hos noen nomen også i flertall genitiv. I de andre kasusene bruker vi alltid vokalstamme. (Avsnitt 2.3.3 gir ei generell innføring i vokal- og konsonantstammer.)

Det fins enstava, tostava og flerstava nomen, og vokalstammen kan ende på enkelt vokal eller to vokaler. I denne grammatikken deler vi nomena inn i grupper basert på hva slags stamme de har, og hvordan bøyingsuffixa festes til disse stammene.

Tabell 5.1 viser hvilke nominale stammetyper som fins i kvensk, og hvordan disse bøyes. Entall essiv representerer her vokalstammen, flertall essiv flertallsstammen, og entall partitiv konsonantstammen, dersom nomenet har en slik. Kasussuffixa festes til disse stammene. Noen av stammene gjennomgår også stadiaveksling; det er forklart nærmere for hver bøyingstype. Det kan likevel være verdt å nevne allerede nå at stammen vi bruker i entall essiv, er en slags grunnstamme på et grunnstadium, og at de andre stadiene kan regnes som varianter av dette grunnstadiet.

Vi kaller her nominale bøyingstyper kort for nomentyper. Tabell 5.1 gir en oversikt over nomentypene i kvensk.

Tabell 5.1 Nomentyper

Nomentype	Entall nominativ	Vokalstamme: entall essiv	Flertallsstamme: flertall essiv	Konsonantstamme: entall partitiv
1.1 Enstamma nomen med tostavavokalstamme på kort vokal	aika mettä joki pappi juoppo	aika/na mettä/ä joke/na pappi/na juoppo/na	aiko/i/na mett/i/nä jok/i/na pappi/i/na - papp/i/na juoppo/i/na	
1.2 Tostamma nomen med vokalstamme på kort vokal	pieni käsi lapsi	piene/nä käte/nä lapse/na	pien/i/nä käs/i/nä laps/i/na	pien/tä kät/tä las/ta
2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	sivakka kajava tunturi paijukko valkea - valkia	sivakka/nna kajava/nna tunturi/nna paijukko/nna valkea/nna - valkia/nna	sivako/i/na kajav/i/nna tunturi/i/na - tuntur/i/nna paijuko/i/na valke/i/na	
2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	ty(t)är taival paimen elläin onneton rakkhaus veres ihminen	tyttäre/nnä taipale/nna paimene/nna elläime/nnä onnettona/na rakkhaute/na verekse/nnä ihmise/nnä	tyttär/i/nnä taipal/i/nna paimen/i/nna elläim/i/nnä onnetton/i/na rakkhauks/i/na vereks/i/nnä ihmis/i/nnä	ty(t)är/tä taival/ta paimen/ta elläin/tä onneton/ta rakkhaut/ta veres/tä ihmis/tä

(Fortsatt)

Tabell 5.1 (Fortsatt)

Nomentype	Entall nominativ	Vokalstamme: entall essiv	Flertallsstamme: flertall essiv	Konsonantstamme: entall partitiv
3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal eller diftong	maa yö tuorestai valkkee laattii	maa/na yö/nä tuorestai/na valkkee/na laattii/na	ma/i/na ö/i/nä tuoresta/i/na valkke/i/na laatti/i/na	
3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal	rakas kirves kaunis hylje(t) perkele(t) kuolu(t)	rakkhaa/na kirvhee/nä kaunhii/na hylkhee/nä perkelhee/nä kuolhee/na	rakkha/i/na kirvhe/i/nä kaunhi/i/na hylkhe/i/nä perkelhe/i/nä kuolhe/i/na	rakas/ta kirves/tä kaunis/ta hyljet/tä perkelet/tä kuolut/ta

Det er noen nomen som ikke passer inn i noen av gruppene i tabell 5.1. På spesiell måte bøyes for eksempel substantivet *kevä(t)* ('vår'): (sg. nom. : sg. adess) *kevä(t)* (~ *kevväin*) : *keväi/lä* ~ *kevvää/lä* ~ *kevhää/lä* ~ *kevväime/llä* ~ *kevvää/mellä*. I slike tilfeller må man slå opp bøyingsmønsteret i ordboka. Det fins flere nomen med uregelmessig bøyning, og de skal omtales nedafor sammen med nomentypene de likner mest på.

5.1.1 Nomen med tostava vokalstamme på kort vokal (type 1)

Type 1 består av nomen med tostava vokalstamme som slutter på enkelt vokal, som for eksempel (sg. nom. : sg. gen.) *poika* ('gutt; sønn') : *poja/n*, *kroppi* ('kropp') : *kropi/n*, *tollo* ('dum') : *tollo/n*, *lapsi* ('barn') : *lapse/n*. Slike ord har altså i nominativ alltid en konsonant foran sluttvokalen.

5.1.1.1 Enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal (type 1.1)

I type 1.1 finner vi ENSTAMMA NOMEN med TOSTAVA VOKALSTAMME på KORT VOKAL. Den korte stammevokalen kan være hvilken som helst vokal, det vil si *e*, *i*, *A*, *O* eller *U*, for eksempel (sg. nom. : sg. gen.) *aika* ('tid') : *ai(j)a/n*, *joki* ('elv') : *jo(v)e/n*, *järvi* ('innsjø, vatn') : *järve/n*, *nimi* ('navn') : *nime/n*, *juoppo*

(‘dranker’) : *juopo/n*, *hullu* (‘tulling; gal’) : *hullu/n*, *pappi* (‘prest; papp’) : *papi/n*, *tooli* (‘stol’) : *tooli/n*. Stammevokalen er identisk med sluttvokalen i entall nominativ bortsett fra e-stammene, som slutter på *i* i entall nominativ. Tostava e-stammer finner vi i gamle ord, og denne nomentypen er ikke produktiv lenger. Vi har her altså med en LUKKA KLASSE å gjøre. Derimot slutter mange nye lånord seg til i-stammene. Oftest er i-en her lagt til utgangsordet for å tilpasse det ordstrukturen i kvensk. Eksempler på slike ord er *knappi* (‘knapp’), *kortti* (‘kort’), *pari* (‘par’), *uuni* (‘ovn’), *vaali* (‘valg’) ja *piili* (‘bil’). Det kommer stadig nye lånord av denne typen inn i språket, og i-stammer er derfor en ÅPEN KLASSE.

Tostava stammer gjennomgår stadieveksling, som kan være av tre typer. Stadievekslinga kommer til uttrykk når orda bøyes i entall nominativ, entall genitiv og entall partitiv:

- ◆ I : o : II~I, for eksempel *aika* (‘aika’) : *ai(j)a/n* : *aik(k)a/a*, *joki* (‘elv’) : *jo(v)en* : *jokke/e* ~ *joke/a* ~ *joki/a*, *lato* (‘låve’) : *la(ḍ)o/n* : *latto/o* ~ *lato/a*, *sota* (‘krig’) : *so(ḍ)a/n* : *sotta/a* eller
- ◆ II : I : II, for eksempel *pappi* (‘prest’) : *papi/n* : *pappi/i* ~ *pappi/a*, *katto* (‘tak’) : *kato/n* : *katto/o* ~ *katto/a*, *kukka* (‘blomst’) : *kuka/n* : *kukka/a* eller
- ◆ I : I : II~I, for eksempel *loma* (‘rom’) : *loma/n* : *lomma/a*, *talo* (‘gård; hus’) : *talo/n* : *tallo/o* ~ *talo/a*.

5.1.1.2 Tostamma nomen med vokalstamme på kort vokal (type 1.2)

Nomen av type 1.2 har også en tostava vokalstamme på kort vokal, men de har i tillegg en konsonanstamme. Stammevokalen er alltid *e*, og sluttvokalen i entall nominativ er alltid *i*. Denne gruppa er ikke særlig stor og utgjør en lukka klasse. Nomen av denne typen utgjør en liten, lukka klasse. Konsonantstammen er i bruk i entall partitiv og stundom også i flertall genitiv, ellers bruker vi vokalstammen. Eksempler på nomen av type 1.2 er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *pieni* (‘liten’) : *piene/n* : *pien/tä*, *lumi* (‘snø’) : *lume/n* : *lun/ta*, *käsi* (‘hand’) : *kä(ḍ)e/n* : *kät/tä*, *viisi* (‘fem’) : *vii(ḍ)e/n* : *viit/tä*, *hirsi* (‘tømmer’) : *hirre/n* : *hirt/tä*, *kaksi* (‘to’) : *kah(ḍ)e/n* : *kah/ta*, *lapsi* (‘barn’) : *lapse/n* : *las/ta*.

I tostamma nomen er ikke stadievekslinga synlig på samme måte som i enstamma nomen ettersom det er konsonantstammen som er i bruk i entall partitiv. Tostamma nomen med vokalstamme på *-te* veksler mellom *t* og *s*, det

vil si at de har *s* foran *i* i entall nominativ og flertalls *i*, men ellers *t* (se mer om dette i avsnitt 3.1.5). Vi finner likevel stadieveksling av typen I : o i stammen, for eksempel (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : sg. ess.) *käsi* ('hand') : *kä(đ)e/n* : *kät/tä* : *käte/nä*, *hirsi* ('tømmer') : *hirre/n* : *hirt/tä* : *hirte/nä*, *kaksi* ('to') : *kah(đ)en* : *kah/ta* : *kahte/na*. I tillegg finner vi vekslinga I : II i flertall partitiv i varietetene i Porsanger og Nordreisa. Eksempler (sg. nom. : pl. part. : pl. iness.) *lohi* ('laks') : *loh/i/i* : *loh/i/ssa*, *käsi* ('hand') : *käss/i/i* : *käs/i/ssä*, *viisi* ('fem') : *viiss/i/i* : *viis/i/ssä*, *hirsi* ('tømmer') : *hirss/i/i* : *hirs/i/ssä*.

5.1.2 Nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal (type 2)

Vokalstammen i nomen av type 2 har flere enn to stavelser, og den slutter på kort vokal. I prinsippet kan vokalstammen bestå av så mange stavelser som helst, men i praksis er det som regel bare tre eller fire. Sammensetninger som for eksempel *kesäpäivä* ('sommerdag'), som er satt sammen av substantiva *kesä* ('sommer') og *päivä* ('dag'), og hvor stammen til sammen består av fire stavelser, regner vi likevel ikke som flerstava stamme. I sammensetninger er det bare siste leddet som blir bøyd, det vil si at *kesäpäivä* bøyes som et nomen med tostava vokalstamme.

Også blant type 2-nomen finner vi både slike som bare har én vokalstamme (type 2.1), og slike som i tillegg har en konsonantstamme (type 2.2). Til forskjell fra nomen med tostava vokalstamme er konsonantstammen i nomen med flerstava vokalstamme nesten alltid identisk med forma i entall nominativ. Tostamma nomen med tostava vokalstamme slutter derimot på *-i* i entall nominativ.

5.1.2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal (type 2.1)

Stammevokalen i ENSTAMMA NOMEN med FLERSTAVA VOKALSTAMME på KORT VOKAL kan være *i*, *A*, *O* eller *U*, men aldri *e*. Stammevokalen i nomen av type 2.1 er den samme som endinga i entall nominativ, med unntak av komparativ (se avsnitt 5.5.1).

Nomen i den denne gruppa er ofte lånord på *-i*, men også ordformer med suffiks som for eksempel presens partisipp, handlerord (nomina

agentis) og andre suffiksavleiinger. Eksempler på lånord er *aviisi* ('avis'), *masiini* ('maskin'), *meininki* ('mening'), *tuomari* ('dommer'), *täppeni* ('teppe'), *tunturi* ('fjellstrekning, vidde'). Eksempler på kollektivavleiinger er (*kivi* 'stein' →) *kivikkö* ('steinrøys'), (*mätäs* 'stor tue' →) *mätikkö* ('område med store tuer'), (*paiju* 'selje, vier' →) *paijukko* ('vierkratt'), (*pensas* 'busk' →) *pensikkö* ('kratt'), (*pounu* 'tue' →) *pounikko* ('område med tuer'). Eksempler på presens partisipp er (*soppi/it* 'passe' :) *sop(pi)iva* ('passende'), (*juosta* 'springe' :) *juokse(e)va* ('springende'). Eksempler på handlerord er (*kulkkeet* ~ *kulkea(t)* ~ *kulkia* 'vandre' →) *kulk(ki)ija* ('vandrer'), (*opettaa(t)* 'lære, undervise' →) : *opetta(a)ja* ('lærer'). Stadievekslinga i slike ord er vanligvis av typen II : I : II, som for eksempel (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *paijukko* ('vierkratt') : *paijuko/n* : *paijukko/o* ~ *paijukko/a*. Ord på *-nkV* har i Porsanger- og Nordreisa-varietetene stadieveksling av typen I : o : II, som for eksempel *meininki* ('mening') : *meiningi/n* : *meininkki/i*, *aurinko* ('sol') : *auringon* : *aurinkkoo*. De andre varietetene har ikke stadieveksling i slike ord, og formene er altså *meininki* : *meininki/n* : *meininki/ä*, *aurinko* : *aurin-ko/n* : *aurinko/a*

5.1.2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal (type 2.2)

Nomen av type 2.2, det vil si NOMEN med FLERSTAVA VOKALSTAMME på KORT VOKAL, har flere undergrupper, som vi her kaller for *ty(t)är*-nomen, *taival*-nomen, *paimen*-nomen, *elläin*-nomen, privative eller *onneton*-nomen, egen-skapsnomen eller *rakkhaus*-nomen, *veres*-nomen og *inen*-nomen eller *ihminen*-nomen. Disse er nesten utelukka e-stammer, med unntak av privative adjektiv, som har vokalstamme på *-A*. Til type 2.2 hører også superlativ og ordenstall, som blir omtalt i avsnitt 5.5.2 og 8.2.

♦ *ty(t)är*-, *taival*-, *paimen*- og *elläin*-nomen slutter på *r*, *l* eller *n* i nominativ entall. Kjernekonsonanten kan gjennomgå stadieveksling av type I : II eller o : I, eller være uberørt av stadieveksling. Eksempler på nomen med stadieveksling er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/n* : *tytärtä*, *taival* ('vandring; eid') : *taipale/n* : *taival/ta*, *y(đ)in* ('kjerne; marg') : *ytime/n* : *y(đ)in/tä*. Nomen på *r* og *l* er sjeldne. Dessuten kan nomen på *l* også bøyes etter mønster av nomen på *let*, det vil si tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal (se type 3.2 nedafor).

Nomen på *-n* i nominativ entall er det to typer av. I nomen av den første typen er *n*-en bevart i vokalstammen, for eksempel (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *paimen* ('gjeter') : *paimene/n* : *paimen/ta*, *tyven* ('(vind)stille') : *tyvene/n* : *tyven/tä*, *siemen* ('frø') : *siemene/n* : *siemen/tä*, *ahven* ('uer; abbor') : *ahvene/n* : *ahven/ta*, *jäsen* ('ledd; medlem') : *jäsene/n* : *jäsen/tä*. I nomen av den andre typen veksler *n* med *me* i vokalstammen, for eksempel (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *elläin* ('dyr') : *elläime/n* : *elläin/tä*, *avvain* ('nøkkel') : *avvaime/n* : *avvain/ta*, *höyhen* ('fjær, dun') : *höyheme/n* : *höyhen/tä*, *sy(đ)än* ('hjerte') : *sy(đ)äme/n* : *sy(đ)än/tä*, *vaa(đ)in* ('simle') : *vaatime/n* : *vaa(đ)in/ta*, *sierain* ('nesebor') : *sieraimel/n* : *sierain/ta*, *morsiin* ~ *morsian* ('brud') : *morssiime/n* ~ *morsiamel/n* : *morssiin/ta* ~ *morsian/ta*. Det er ord som *paimen* som er mest vanlig av disse to typene. Men dersom nominativ entall slutter på *-in*, så veksler den med *-ime* i vokalstammen.

◆ Egenskapsnomen eller *rakkhaus*-nomen kaller vi her substantiv som er avleid av adjektiv, og som står for den egenskapen som adjektivet beskriver. Disse nomena gjennomgår stadiesveksling mellom *us* : *u(đ)e* : *ute* i entallsstammen, og flertallsstammen ender på *-ksi*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. ess. : sg. part. : pl. iness.) (*rikas* 'rik' → *rakkhaus* ('rikdom') : *rakkhau(đ)e/n* : *rakkhaute/nna* : *rakkhaut/ta* : *rakkhauks/i/ssa*, (*korkkee* ~ *korkea* ~ *korkia* 'høg' →) *kork(k)eus* ('høgde') : *kork(k)eu(đ)e/n* : *kork(k)eut/ta* : *kork(k)eute/nna* : *kork(k)euks/i/ssa*, (*tosi* 'sann' →) *tottuus* ('sannhet') : *tottuu(đ)e/n* : *tottuute/nna* : *tottuut/ta* : *tottuuks/i/ssa*. Denne ordlagingsstypen er produktiv, og egenskapsnomen kan lages av alle adjektiv.

◆ Privative adjektiv eller *onneton*-adjektiv er avleiinger på *-tOn* : *ttomA*, og de forteller at det avleiingsbasen står for, mangler. Avleiingsbasen er enten et substantiv eller et verb. Når avleiingsbasen er et verb, så føyer vi det privative suffikset *tOn* : *ttOmA* til 3. infinitivsstammen (se avsnitt 6.8.1.3 om 3. infinitiv). Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) (*onni* 'lykke' →) *onneton* ('ulykkelig') : *onnettoma/n* : *onneton/ta*, (*vika* 'feil' →) *vi(j)aton* ('uskyldig') : *vi(j)attoma/n* : *vi(j)aton/ta*, (*tiet(t) ä/ä(t)* 'vite' →) *tietämätön* ('uvitende') : *tietämättömä/n* : *tietämätön/tä*, (*usko/ot* ~ *usko/a(t)* 'tru' →) *uskomaton* ('utruelig') : *uskomattoma/n* : *uskomaton/ta*. Som vi ser, stadiesveksler privativsuffikset alltid etter I : II-mønsteret.

De to siste undergruppene av nomentype 3.2, *veres*-nomen og (*i*)*nen*-nomen, skiller seg fra de andre undergruppene ved at de bruker konsonantstammen også i flertall genitiv, ikke bare i entall partitiv.

◆ I *veres*-nomen veksler konsonantstammen på -s med vokalstammen på -kse. Eksempler er (sg. nom. : sg. part. : pl. gen. : pl. nom. : pl. iness.) *veres* ('fersk') : *veres/tä* : *veres/ten* ~ *vereks/i/tten* : *vereksel/t* : *vereks/i/ssä*, *ilves* ('gaupe') : *ilves/tä* : *ilves/ten* ~ *ilveks/i/tten* : *ilveksel/t* : *ilveks/i/ssä*, *kinos* ('snøfonn') : *kinos/ta* : *kinos/ten* ~ *kinoks/i/tten* : *kinoksel/t* : *kinoks/i/ssa*, (*kiittää(t)* 'takke' →) *kiitos* ('takk') : *kiitos/ta* : *kiitos/ten* ~ *kiitoks/i/tten* : *kiitoksel/t* : *kiitoks/i/ssa*. Nye lånord som i kjeldespråket slutter på -s, bøyes alltid som *veres*-nomen. Eksempler er *juhanes* ('sankthans') : *juhanes/ta* : *juhanes/ten* ~ *juhaneks/i/tten* : *juhaneksel/t* : *juhaneks/i/ssa*, *fikus* ('fikus') : *fikus/ta* : *fikus/ten* ~ *fikuks/i/tten* : *fikuksel/t* : *fikuks/i/ssa*.

◆ Etter mønster av *veres*-nomen bøyes også verbavleiinger på -Us, for eksempel (*ko(v)o/ta* 'plukke, samle' →) *kokkous* ('møte') : *kokkous/ta* : *kokkous/ten* ~ *kokkouks/i/tten* : *kokkoukse/t* : *kokkouks/i/ssa*, (*rakent(t)a/a(t)* 'bygge' →) *rakenus* ('bygning') : *rakenus/ta* : *rakenus/ten* ~ *rakenuks/i/tten* : *rakenuksel/t* : *rakenuks/i/ssa*, (*räknä/tä* 'regne' →) *räknäys* ('regning') : *räknäys/tä* : *räknäys/ten* ~ *räknäyksi/i/tten* : *räknäykses/t* : *räknäyksi/i/ssä*. Disse må ikke blandes med *rakkhaus*-nomina ovafor, som er avleid av adjektiv og stundom av substantiv.

◆ (*i*)*nen*-nomen er svært vanlige og inkluderer både substantiv og adjektiv. Eksempler er (sg. nom. : sg. part. : pl. gen. : pl. nom. : pl. iness.) *ihminen* ('menneske') : *ihmis/tä* : *ihmis/ten* : *ihmise/t* : *ihmis/i/ssä*, *vihrinen* ('grønn') : *vihris/tä* : *vihris/ten* : *vihrise/t* : *vihris/i/ssä*, *puna(i)nen* ('rød') : *puna(i)s/ta* : *puna(i)s/ten* : *puna(i)se/t* : *puna(i)s/i/ssa*, *surulinen* ('trist, sørgelig') : *surulis/ta* : *surulis/ten* : *surulise/t* : *surulis/i/ssa*. Til samme gruppe hører nomen på *lAinen*, som er avleid av stedsnavn, og som forteller hvor noen eller noe er ifra. Eksempler er (*Tromssa* 'Tromsø' →) *tromssalainen* ('tromsøværing, Tromsø-'), (*Alattio* 'Alta' →) *alattiolainen* ('altaværing, Alta-'), (*Franska* 'Frankrike' →) *franskalainen* ('franskmann; fransk'), (*Mogadishu* →) *mogadishulainen* ('person fra Mogadishu, Mogadishu-').

Nomen på (*i*)*nen* er avleid av substantiv. Adjektiv på (*i*)*nen* forteller at noen eller noe har det avleiingsbasen uttrykker. Substantiv på (*i*)*nen* kan også være såkalte DIMINUTIV, det vil si at de betegner en mindre utgave eller variant av det avleiingsbasen står for, som for eksempel (*kylä* 'bygd' →) *kylä(i)nen* ('lita bygd'), (*poika* 'gutt' →) *poika(i)nen* ('guttunge').

5.1.3 Nomen med vokalstamme på lang vokal (type 3)

Vokalstammen i nomen av type 3 ender på lang vokal eller diftong. Også disse nomena deler vi inn i to hovedgrupper basert på om de bare har vokalstamme (type 3.1), eller også en konsonantstamme (type 3.2).

5.1.3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal (type 3.1)

Alle enstava nomen hører til nomentype 3.1, dvs. ENSTAMMA NOMEN med VOKALSTAMME på LANG VOKAL, og det gjelder i alle de kvenske skriftspråksvarietetene. Disse orda er bygd opp etter mønsteret (K)V₁V₂, for eksempel *maa* ('jord, land'), *yö* ('natt'), *tie* ('veg'), *täi* ('lus'). Til samme nomentype regner vi også flerstava namn på ukedager og høytider som slutter på *Ai*, for eksempel *lauvantai* ('lørdag'), *maanantai* ('mandag'), *helluntai* ('pinse'). Disse bøyes slik: (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : sg. ill.) *yö* ('natt') : *yö/n* : *yö/tä* : *yö/hön*, *tee* ('te') : *tee/n* : *tee/tä* : *tee/hen*, *täi* ('lus') : *täi/n* : *täi/tä* : *täi/hin*, *lauvantai* ('lørdag') : *lauvantai/n* : *lauvantai/ta* : *lauvantai/hin*.

I varietetene i Porsanger og Nordreisa er de to siste stavelsene i nomen blitt forenkla til én stavelse med lang vokal dersom den siste stavelsen opprinnelig bare besto av én enkelt vokal (V), for eksempel (*kauhea* >) *kauhee* 'forferdelig' (se avsnitt 3.2.1). Disse orda hører derfor til nomentype 3.1. Slik utjamning har ikke skjedd i de andre varietetene, for eksempel *kauhea* ~ *kauhia* ('forferdelig'), og der hører disse orda derfor til nomentype 2.1 (jf. *sop(pi)iva* ('passende')). Men i Porsanger- og Nordreisa-varietetene bøyes de som enstava *Ai*-nomen, med unntak av illativformene. Eksempler fra Porsanger og Nordreisa er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : sg. ill.) *kauhee* ('fryktelig') : *kauhee/n* : *kauhee/ta* : *kauhee/sseen*, *korkkee* ('høg') : *korkkee/n* : *korkkee/ta* : *korkkee/sseen*, *valkkee* ('lys, kvit; bål, ild') : *valkkee/n* : *valkkee/ta* : *valkkee/sseen*, *kurkkii* ('foss') : *kurkkii/n* : *kurkkii/ta* : *kurkkii/sseen*, *laattii* ('golv') : *laattii/n* : *laattii/ta* : *laattii/sseen*, *porstuu* ('bårstue') : *porstuu/n* : *porstuu/ta* : *porstuu/sseen*. Utover de som er oppstått gjennom vokalutjamning, er det ytterst få to- eller fleirstava ord med stamme på lang vokal. Legg merke til at vi i enstava nomen på -*Vi* bruker illativsuffikset *hVn*, ellers er suffikset -*sseen*.

Adjektivet *vapaa* ('fri, ledig') er spesielt ved at stammen i nominativ står på I-stadiet sjøl om det følger en lang vokal etter, og ved at bøyingsstammen

inneholder en *h*, for eksempel: (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : sg. ill.) *vapaa* : *vaphaa/n* : *vaphaa/ta* : *vaphaa/sseen*.

Adjektivet *vanhaa* ('gammal') har blanda bøyning. I entall bøyes det som type 3.1, det vil si (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *vanhaa* : *vanhaa/n* : *vanhaa/ta*. I flertall bøyes det til dels på samme måte som enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal (type 1.1), det vil si (pl. iness. : pl. adess.) *vanho/i/ssa* : *vanho/i/la* osv. Flertall partitiv er *vanho/i/ta*, og illativ er *vanho/i/ssiin*.

5.1.3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal (type 3.2)

Nomen av type 3.2 har en vokalstamme som slutter på lang vokal, og i tillegg en konsonantstamme som er identisk med nominativsforma. Dersom stammen gjennomgår stadvveksling (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.), så er den av typen I : II : I eller o : I : o. Nomentype 3.2 har følgende undergrupper:

◆ *rakas*-, *kirves*- og *kaunis*-nomen. Her finner vi både substantiv og adjektiv. Konsonantstammen i disse orda er identisk med entall nominativ, og den slutter på *-As*, *-es* eller *-is*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.) *rakas* ('kjær') : *rakkhaa/n* : *rakas/ta* : *rakkha/i/ta* ~ *rakkhal/j/a*, *rikas* ('rik') : *rikkhaa/n* : *rikas/ta* : *rikkha/i/ta* ~ *rikkhal/j/a*, *opas* ('kjent; guide') : *opphaa/n* : *opas/ta* : *oppa/i/ta* ~ *oppa/hal/j/a*, *varas* ('tjuv') : *varkhaa/n* : *varas/ta* : *varkha/i/ta* ~ *varkhal/j/a*, *lammas* ('sau') : *lamphaa/n* : *lammas/ta* : *lampha/i/ta* ~ *lampha/hal/j/a*, *kirves* ('øks') : *kirvhee/n*, *kirves/tä* : *kirvhe/i/tä* ~ *kirvhe/häl/ä*, *kaunis* ('pen') : *kaunhi/n* : *kaunis/ta* : *kaunhi/i/ta* ~ *kaunhi/hal/j/a*, *ru(v)is* ('rug') : *rukhi/n* : *ru(v)is/ta* : *rukhi/i/ta* ~ *rukhi/hal/j/a*, *tyyris* ('dyr' adj.) : *tyyrhi/n* : *tyyris/tä* : *tyyrhi/i/tä* ~ *tyyrhi/häl/ä*. Dette er ei lukka gruppe, det vil si at nye tostava ord ikke bøyes etter dette mønsteret. Et unntak er adjektiv som er avleid med suffikset *-kAs*, som også brukes til å lage nye ord. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.) (*voima* 'kraft, styrke' →) *voimakas* ('kraftig, sterk') : *voimakkhaa/n* : *voimakas/ta* : *voimakkha/i/ta* ~ *voimakkhal/j/a*, (*praatti/it* ' snakke, prate' →) *praatikas* ('pratsom') : *praatikkhaa/n* : *praatikas/ta* : *praatikkha/i/ta* ~ *praatikkhal/j/a*.

◆ *hylje(t)*- og *perkele(t)*-nomen. Også denne typen omfatter både substantiv og adjektiv. Med unntak av Varanger-varieteteten er konsonantstammen til disse nomena identisk med entall nominativ, og begge slutter på *-t*. I Varanger mangler *t*-en i nominativ entall. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.)

hylje(t) ('sel') : *hylkhee/n* : *hyljet/tä* : *hylkhe/i/tä* ~ *hylkhe/j/ä*, *vaate(t)* ('klesplagg, tøy') : *vaatthee/n* : *vaatet/ta* : *vaatthe/i/ta* ~ *vaatthe/j/a*, *huone(t)* ('hus') : *huonhee/n* : *huonet/ta* : *huonhe/i/ta* ~ *huonhe/j/a*, *terve(t)* ('frisk') : *tervhee/n* : *tervet/tä* : *tervhe/i/tä* ~ *tervhe/j/ä*, *perkele(t)* ('djevel') : *perkelhee/n* : *perkelet/tä* : *perkelhe/i/tä* ~ *perkelhe/j/ä*, *siikate(t)* ('dønning; brottsjød') : *siikatthee/n* : *siikatet/ta* : *siikatthe/i/ta* ~ *siikatthe/j/a*, *askele(t)* ('trinn') : *askelhee/n* : *askelet/ta* : *askelhe/i/ta* ~ *askelhe/j/a*, *kantele(t)* ('kantele') : *kantelhee/n* : *kantele/tta* : *kantelhe/i/ta* ~ *kantelhe/j/a*. En del av nomena på *let* har blanda bøying: Nominativ og partitiv kan bøyes etter *taival*-typen, men den vokalstammebaserte bøyinga følger likevel mønsteret til *perkelet*-nomena. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part.) *kyynel* ~ *kyynele(t)* ('tåre') : *kyynelhee/n* : *kyynel/tä* ~ *kyynelet/tä*, *askel* ~ *askele(t)* ('trinn') : *askelhee/n* : *askel/ta* ~ *askelet/ta*, *kannel* ~ *kantele(t)* ('kantele') : *kantelhee/n* : *kannel/ta* ~ *kantelet/ta*.

♦ Til nomentype 3.2 regner vi også aktive perfektum partisipp-former. Disse slutter på *-U(t)* i entall nominativ, med valgfri *-t* i alle varietetene. Derimot slutter konsonantstammen alltid på *-Ut*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.) (*kuol/a* 'dø' :) *kuolu(t)* : *kuolhee/n* : *kuollut/ta* : *kuolhe/i/ta*, (*vaippu/ut* ~ *vaipu/at* 'bli trøtt' :) *vaipunu(t)* : *vaipunhee/n* : *vaipunut/ta* : *vaipunhe/i/ta*. (Se avsnitt 6.4.2.3 om perfektum partisipp-former.)

Legg merke til at det alltid følger en *h* etter stammekonsonanten i vokalstammen til tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal. Denne *h*-en må ikke forveksles med *h*-en i illativ.

5.2 Tall: entall og flertall

Nomen bøyes i tall (numerus), de kan stå i ENTALL eller FLERTALL. Entall eller singularis (sg.) er den umarkerte kategorien og har ikke noe eige merke eller suffiks. Vi bruker entall når vi viser til éi enhet av en ting eller skapning, eller til et udeleglig stoff eller fenomen. Eksempler er (1–3):

1. *Poika lähti Naavuonhoon.*
'Gutten dro til Kvæningen.'
2. *Ilma oon kaunis.*
'Det er fint vær.'

3. *Mie juon vettä.*
‘Jeg drikker vatn.’

Både *poika* (‘gutt’) og *Naavuono* (‘Kvæningen’) i setning (1) viser til ei enhet. Ordet *ilma* (‘vær’) i setning (2) viser til et fenomen som ikke kan deles opp i deler, og som ikke kan telles. Det samme er tilfellet for stoffordet *vesi* (‘vatn’) i setning (3), det kan ikke deles, men derimot måles.

Flertall eller pluralis (pl.) bruker vi når vi viser til flere enheter, for eksempel (4, 5):

4. *Pojat lähdehiin Naavuonhoon.*
‘Guttene dro til Kvæningen.’
5. *Pojilla ei ole tillaa lähteet Naavuonhoon.*
‘Guttene hadde ikke anledning til å dra til Kvæningen.’

I setning (4) står *pojat* i flertall nominativ, og i setning (5) står *pojilla* i flertall adessiv.

Flertallssuffikset i nominativ er *-t*, og i de andre kasusene *-i* (~ *-ii*). Begge føyes alltid til vokalstammen. Varianten *-ii* brukes kun i varietetene i Porsanger og Nordreisa og bare i genitiv og partitiv av visse nomen. Flertallssuffikset *i* (~ *ii*) kommer etter stammen og rett før kasussuffikset. For eksempel *yö* (‘natt’) + *i* + *tA* > *ö/iltä*, *juoppo* (‘dranker’) + *i* + *n* > *juoppo/i/n* ~ *juoppo* + *i* + *tten* > *juopo/i/tten*. (Se avsnitt 3.1.4 om vokalendringer foran suffikset *-i*.) Den delen av ordet som består av vokalstammen og flertallssuffikset, kaller vi for **FLERTALLSSTAMME**.

Som i entall bruker vi også i flertall både vokal- og konsonantstamme. Men mens vi i entall bruker konsonantstamme i alle partitivformer av tostamma nomen, så er den i flertall bare i bruk i *veres-* og *ihminen-*nomen (type 2.2), og i genitivsformer av visse nomen av type 1.2.

Det spesielle med tre- eller flerstava nomen er at dersom stammekonsonanten i entall nominativ er lang plosiv (*kk*, *tt*, *pp*), så står flertallsstammen på I-stadiet. For eksempel (sg. nom. : sg. gen. : pl. iness. : pl. part. : pl. ess.) *paijukko* (‘vierkratt’) : *paijuko/n* : *paijuko/i/ssa* : *paijuko/i/ta* : *paijuko/i/na*, *harakka* (‘skjur’) : *haraka/n* : *harako/i/ssa* : *harako/i/ta* : *harako/i/na*. Det gjelder sjølsagt ikke i ord hvor stammekonsonanten ikke er berørt av stadieveksling, som for eksempel i *karitta* (‘lam’) : *karitta/n* : *karitto/i/ssa* : *karitto/i/ta* : *karitto/i/na*.

5.3 Kasus

Kvensk har 13 produktive kasus som alle har sine egne kasussuffiks. Kasus i kvensk har til dels samme type funksjon som preposisjoner i norsk (1, 2). Men med hjelp av kasus uttrykker vi også grammatisk funksjon, for eksempel at objektet i handlingsetninger står i genitiv og subjektet i nominativ (3).

1. Pekka lähtee *Tromsshaan*.
'Peder drar til Tromsø.'
2. Kreetta assuu *Alattiossa*.
'Greta bor i Alta.'
3. Faari osti *venheen*.
'Far kjøpte (en) båt.'

Kasussystemet i kvensk er enkelt på den måten at man bruker de samme kasussuffiksa i entall og flertall, med genitiv som et viktig unntak. Kvensk har følgende kasus:

- ◆ GRAMMATISKE KASUS er nominativ, genitiv og partitiv. De markerer først og fremst hvilken funksjon ordet har i setninga, det vil si om det er subjekt eller objekt. De brukes også som predikatskasus.
- ◆ PREDIKERENDE KASUS er essiv og translativ. De brukes først og fremst i predikasjonssetninger.
- ◆ LOKALKASUS er inessiv, elativ, illativ, adessiv, ablativ og allativ. De brukes først og fremst i lokative og possessive setninger. De tre siste lokalkasusene – adessiv, ablativ og allativ – kan vi også kalle for EIERSKAPSKASUS ettersom de er mest brukt i setningstypene EIERSKAP og EIERSKAPSENDRING. Etter suffiksa kan vi også dele lokalkasusene inn i s-kasus (de som har *s* i suffikset), som er inessiv, elativ og illativ (den siste har ikke *s* i alle nomentypene), og l-kasus (de som har *l* i suffikset), som er adessiv, ablativ og allativ. Disse to gruppene har også litt ulike funksjoner som lokalkasus.
- ◆ FØLGEKASUS er abessiv og komitativ. Med komitativ markerer vi ledd som uttrykker at noe(n) er med, mens abessiv markerer at noe(n) ikke er med eller mangler. Komitativ er heller sjelden brukt i kvensk. Som følgekasus kan vi også regne instruktiv, som ikke kan anses som produktiv, men som brukes i visse konstruksjoner.

Flertallspronomena *met* ('vi'), *tet* ('dere') og *het* ('de') har i tillegg også de såkalte totalobjektsformene *meidät* ~ *meät* ('oss'), *teidät* ~ *teät* ('dere'), *heidät* ~ *heät* ('dem'), som også går under navnet AKKUSATIVFORMER.

5.3.1 Nominativ

Nominativ er en grammatisk kasus, og subjektet i setninga står som oftest i nominativ. Men nominativsformer har også andre funksjoner i setninga.

5.3.1.1 Entall nominativ

ENTALL NOMINATIV er den forma som er oppført i ordbøker og ordlister. Entall nominativ har ikke noe eige suffiks. Men vi må huske at nominativsforma ikke alltid er identisk med ordstammen, og det er stammen som danner utgangspunkt for bøyinga, ikke nominativsforma.

Entall nominativ fungerer som subjektskasus i vanlige setninger (1), eller som predikativskasus (2). Utover det har ikke entall nominativ noen syntaktisk funksjon.

1. *Knuutti tuli Kööpenhaminhaan.*
'Knut kom til København.'
2. *Sie olet [soma ihminen].*
'Du er et trivelig menneske.'

5.3.1.2 Flertall nominativ

I tillegg til subjektskasus (1, 2) og predikativskasus (2) fungerer flertall nominativ også som objektskasus (3, 4, 5).

1. *Pojat opithaan ~ oppi(i)va(t) kainun kieltä.*
'Guttene lærer seg kvensk.'
2. [*Vanhaat kainulaiset*] *olthiin [sepät ihmiset].*
'De gamle kvenene var dyktige folk.'
3. *Met pesimä laattiit ~ laattiat.*
'Vi vaska golvet.'
4. *Muori osti kengät Matile.*
'Mor kjøpte sko til Mats.'
5. *Faari vei roskat tunkihoon.*
'Far tok søpla ut på søppeldungen.'

Suffikset i flertall nominativ er alltid *t*. Denne flertalls-*t*-en føyes alltid til vokalstammen i ordet. Viss ordet gjennomgår stadieveksling (nomentype 1 og 2, det vil si de med vokalstamme på kort vokal), føyes *t*-en alltid til stammen på svakt stadium. Eksempler på vekslinga I : o er (sg. nom. : pl. nom.) *aika* ('tid') : *ai(j)a/t*, *lupa* ('lov') : *luva/t*, *ranta* ('strand') : *ranna/t*, *käsi* ('hand') : *kä(ä)e/t*. Eksempler på vekslinga II : I er (sg. nom. : pl. nom.) *niitty* ('slått; eng') : *niity/t*, *vittikko* ('krattskog') : *vittiko/t*, *pappi* ('prest') : *papi/t*, *lamppu* ('lampe') : *lampu/t*. Andre stammekonsonanter enn *k*, *t* og *p* er de samme i flertall nominativ som i entall nominativ. Det gjelder også en del stammer med lang *tt*, for eksempel *mettä* ('skog') : *mettä/t*, *karitta* ('lam') : *karitta/t*.

Også i nomen med vokalstamme på lang vokal (type 3) føyes flertalls-*t*-en til vokalstammen, som er uendra under heile bøyinga. Derimot er det stadieforskjell mellom vokalstammen og konsonantstammen i nomen av type 3.2. Her har vokalstammen sterkt stadium, mens konsonantstammen, som oftest er identisk med entall nominativ, har svakt stadium. Eksempler på vekslinga I : II er (sg. nom. : pl. nom.) *rakas* ('kjær') : *rakkhaa/t*, *voimakas* ('kraftig, sterk') : *voimakkhaa/t*. Eksempler på vekslinga o : I er (sg. nom. : pl. nom.) *lammas* ('sau') : *lamphaa/t*, *ru(v)is* ('rug') : *rukhiit*, *hylje(t)* ('sel') : *hylkhee/t*. Uten stadieveksling er for eksempel (sg. nom. : pl. nom.) *tyyris* ('dyr' adj.) : *tyyrhiit*, *terve(t)* ('frisk') : *tervhee/t*.

5.3.2 Genitiv

Genitiv skiller seg fra de andre kasusene ved at det er forskjeller mellom entall og flertall både i bøyning og funksjon.

5.3.2.1 Entall genitiv

Med ENTALL GENITIV markerer vi ledd som fungerer som predikativ eller objekt, og kasusen forekommer først og fremst i setningstypen EIERSKAPSPREDIKASJON (1) og i handlingssetninger (2–5). Men kasusen er også brukt i genitivsmodifikatorer i substantivfraser (6), i verbfrasesubjekt (7, 8), i objektsadverbial som forteller om hvor lenge noe varer (9), eller hvor langt noe er (10), og i utfyllinger til adposisjonsfraser (11, 12). Eksempler er:

1. *Tämä piili oon Annan.*
'Denne bilen er Annas.'
2. *Faari rakensi piilin.*
'Far bygde en bil.'

3. Anna osti *piilin* Pekalta/kaupasta.
'Anna kjøpte bilen av Peder / i bilbutikken.'
4. Anna myi *piilin* Kaisale.
'Anna solgte bilen til Kaisa.'
5. Mikkel ajoi *piilin* merheen.
Mikkel kjøpte bilen ut i sjøen.'
6. [*Annan* piili] makkaa meressä.
'Annas bil ligger i sjøen.'
7. Mikkel otti piilin [*Annan* tietämättä].
'Mikkel tok bilen uten at Anna visste om det.'
8. Anna käski [*Mikon* anttaat hänele piilin].
'Anna ba Mikkel om å gi henne bilen.'
9. Mikkel ajoi Annan piililä [*yh(ä)en illan*].
'Mikkel kjøpte med Annas bil en kveld.'
10. Se oli ajanu sillä *miilan*.
'Han/hun hadde kjørt ei mil med den.'
11. Eirala oon grammatikki [*työn* alla]
'Eira har en grammatikk under arbeid.'
12. Tyttäret kiikuthiin [*vaaran* pääle].
'Jentene klatra opp på fjellet.'

Suffikset i entall genitiv er alltid *-n*, som alltid festes til samme stamme som flertallssuffikset *-t* (se avsnitt 5.3.1.2). Eksempler er (sg. nom. : pl. nom. : sg. gen.) (nomentype 1.1) *aika* ('tid') : *ai(j)a/t* : *ai(j)a/n*, *poika* ('gutt; sønn') : *poja/t* : *poja/n*, (nomentype 1.2) *lapsi* ('barn') : *lapse/t* : *lapse/n*, (nomentype 2.1) *mustikka* ('blåbær') : *mustika/t* : *mustika/n*, (nomentype 2.2) *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/t* : *tyttäre/n*, (nomentype 3.1) *vapaa* ('fri, ledig') : *vaphaa/t* : *vaphaa/n*, (nomentype 3.2) *lammas* ('sau') : *lamphaa/t* : *lamphaa/n*.

5.3.2.2 Flertall genitiv

Flertall genitiv bruker vi i setningstypen EIERSKAPSPREDIKASJON (1) og i genitivsmodifikatorer i substantivfraser (2), og det er også vanlig som subjektskasus i visse verbfraser (3).

1. Nämät vaatheet oon *poikkiin ~ pojitten*.
'Disse klærne er guttenes.'
2. [*Poikkiin ~ pojitten* vaatheet] oon lokaiset.
'Klærne til guttene er skitne.'
3. [Tyttäri(i)tten nähten] pojat haluthaan olla puhthaat.
'Guttene ønsker å være reine i jentenes påsyn.'

De kvenske varietetene varierer i måten de uttrykker flertall genitiv på. I Porsanger og Nordreisa brukes suffikset *-n* i tostava vokalstammer, ellers *-ten* eller *-tten*. I disse to varietetene fins det også en regel som ikke fins i de andre varietetene. Regelen sier at dersom flertallsstammen ender på *Ki*, så blir denne *i*-en forlenga, og vi skriver da lang *ii*. Det vil også si at det i nomen-type 1 og 2 alltid er lang vokalisme foran suffikset i flertall genitiv i Porsanger og Nordreisa, enten i form av en *Vi*-diftong eller lang *ii*. Det samme gjelder i flertall partitiv.

I de andre varietetene bruker man enten *-ten* eller *-tten* i flertall genitiv, i Varanger også *-en*. Suffikset *-ten* føyes til konsonantstammen, og det brukes bare sammen med *veres-* og *ihminen-*nomen (jf. nomen-type 3.2) og til dels også med nomen-type 1.2. Vi skal her se nærmere på de ulike nomentypene.

◆ I nomen-type 1.1 (enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal) er det variasjon mellom varietetene. I Porsanger og Nordreisa bruker man *-n* dersom flertallsstammen slutter på *KVi*. Dersom flertallsstammen slutter på *Ki*, så føyer man til *-in*. Kjernekonsonanten foran suffikset er på det sterkeste stadiet. I de andre varietetene bruker vi suffikset *-tten* i nomen-type 1.1, og det er festa til flertallsstammen på det svakest mulige stadiet, det vil si samme stadiet som i entall genitiv. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. gen.) *poika* ('gutt; sønn') : *pojan* : *poikk/ii/n ~ poj/i/tten*, *saita* ('sei') : *sai(đ)an* : *saitto/i/n ~ saio/i/tten*, *lato* ('låve') : *la(đ)on* : *latto/i/n ~ lao/i/tten*, *joki* ('elv') : *jo(v)e/n* : *jokk/ii/n ~ jo/i/tten*, *lehti* ('blad') : *leh(đ)e/n* : *leht/ii/n ~ leh/i/tten*, *tooli* ('stol') : *tooli/n* : *tooli/i/n ~ tool/i/tten*.

◆ I nomen-type 1.2 (tostamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal) føyes flertallsgenitivssuffikset til vokalstammen, og det skjer på samme måte som i nomen-type 1.1. Men hos noen av nomena kan vi bruke konsonantstammen i stedet. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. gen.) *pieni* ('liten') :

piene/n : *pien/ii/n* ~ *pien/i/tten* ~ *pien/ten*, *lapsi* ('barn') : *lapse/n* : *laps/ii/n* ~ *laps/i/tten* ~ *las/ten*, *mies* ('mann') : *miehe/n* : *mieh/ii/n* ~ *mieh/i/tten* ~ *mies/ten*. Det er det enkelte ordet som bestemmer om vi skal velge vokal- eller konsonantstamme. Det fins mange tostamma nomen som aldri danner flertall genitiv med hjelp av konsonantstammen, for eksempel (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. gen.) *vuosi* ('år') : *vuo(ḍ)en* : *vuot/ta* : *vuoss/ii/n* ~ *vuos/i/tten*, *lohi* ('laks') : *lohe/n* : *loh/ta* : *loh/i/n* ~ *loh/i/tten*, *käsi* ('hand') : *kä(ḍ)e/n* : *kät/tä* : *käss/ii/n* ~ *käs/i/tten*, *hirsi* ('tømmer') : *hirre/n* : *hirt/tä* : *hirss/ii/n* ~ *hirs/i/tten*, *uusi* ('ny') : *uu(ḍ)e/n* : *uut/ta* : *uuss/ii/n* ~ *uus/i/tten*, *täysi* ('full; voksen') : *täy(ḍ)e/n* : *täyt/tä* : *täyss/ii/n* : *täys/i/tten*. Det er slik at alle tostava e-stammer kan danne flertall genitiv med vokalstammen, men bare en del av dem kan gjøre det samme med konsonantstammen.

♦ Nomentypene 2.1 og 2.2 (nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal) danner flertall genitiv med suffikset *-tten*, som festes til flertallsstammen på svakest mulig stadium. I Porsanger og Nordreisa får vi også forlenging av flertalls-i-en dersom den står etter konsonant. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. gen.) (nomentype 2.1) *mustikka* ('blåbær') : *mustika/n* : *mustiko/i/tten*, *opetta(a)ja* ('lærer') : *opetta(a)ja/n* : *opettaaj/ii/tten* ~ *opettaj/i/tten*, *valkea* ~ *valkia* ('bål, ild; kvit') : *valkea/n* ~ *valkia/n* : *valke/i/tten*, *paijukko* ('vierkratt') : *paijuko/n* : *paijuko/i/tten*, *tunturi* ('fjellstrekning, vidde') : *tunturi/n* : *tunturi/i/tten* ~ *tuntur/i/tten*, (nomentype 2.2) *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/n* : *tyttär/ii/tten* ~ *tyttär/i/tten*, *sy(ḍ)än* ('hjerter') : *sy(ḍ)äme/n* : *syḍäm/ii/tten* ~ *syäm/i/tten*.

I *veres-* og *ihminen-*nomen festes suffikset likevel oftest til konsonantstammen, og vi bruker da suffikset *-ten*. Men med unntak av varietetene i Porsanger og Nordreisa kan disse orda også danne flertall genitiv ved at suffikset *-tten* føyes til vokalstammen. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. gen.) *ihminen* ('menneske') : *ihmise/n* : *ihmis/ten*, *kainulainen* ('kven; kvensk') : *kainulaise/n* : *kainulais/ten*, *sininen* ('blå') : *sinise/n* : *sinis/ten*, *veres* ('fersk') : *verekse/n* : *veres/ten* ~ *vereks/i/tten*, *jänes* ('hare') : *jänekse/n* : *jänes/ten* ~ *jäneks/i/tten*, *kokkous* ('møte') : *kokkoukse/n* : *kokkous/ten* ~ *kokkouks/i/tten*.

♦ Nomentypene 3.1 og 3.2 (nomen med vokalstamme på lang vokal) danner som regel flertall genitiv ved å feste suffikset *-tten* til flertallsstammen. I Varanger bruker nomentype 3.2 også suffikset *-en*, og flertalls-i-en er da erstatta med *j*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. gen.) (nomentype 3.1) *yö* ('natt') : *yö/n* : *ö/i/tten*, *maa* : *maa/n* : *ma/i/tten*, *vapaa* : *vaphaa/n* :

vapha/i/tten, valkkee ('bål, ild; kvit') : *valkkee/n* : *valkke/i/tten*, (nomen type 3.2) *rakas* ('kjær') : *rakkhaa/n* : *rakkha/i/tten* ~ *rakkha/j/en*, *hylje(t)* ('sel') : *hylkhee/n* : *hylkhe/i/tten* ~ *hylkhe/j/en*, *turve(t)* ('torv') : *turphee/n* : *turphe/i/tten* ~ *turphe/j/en*, *perkele(t)* ('djevel') : *perkelhee/n* : *perkelhe/i/tten* ~ *perkelhe/j/en*, *vaipunu(t)* ('trøtt') : *vaipunhee/n* : *vaipunhe/i/tten* ~ *vaipunhe/j/en*. I Porsanger-varieteteten kan nomen med enstava vokalstamme også danne flertall genitiv på *-nen*, for eksempel (sg. nom. : pl. gen.) *yö* ('natt') : *ö/i/nen*, *maa* ('jord, land') : *ma/i/nen*.

Tabell 5.2 oppsummerer hvordan entall og flertall genitiv dannes i kvensk.

Tabell 5.2 Entall og flertall genitiv

Nomentype	Entall nominativ	Entall genitiv	Flertall genitiv
1.1 Enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	aika	ai(j)a/n	aikko/i/n - aio/i/tten
	mettä	mettä/n	mett/ii/n - mett/i/tten
	joki	jo(v)e/n	jokk/ii/n - jo/i/tten
	pappi	papi/n	pappi/i/n - pap/i/tten
	juoppo	juopo/n	juoppo/i/n - juopo/i/tten
1.2 Tostamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	pieni	piene/n	pien/ii/n - pien/i/tten - pien/ten
	lapsi	lapse/n	laps/ii/n - laps/i/tten - las/ten
	mies	miehe/n	mieh/ii/n - mieh/i/tten - mies/ten
	käsi	kä(d)e/n	käss/ii/n - käs/i/tten
	hirsi	hirre/n	hirss/ii/n - hirs/i/tten
2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	sivakka	sivaka/n	sivako/i/tten
	kajava	kajava/n	kajav/i(i)/tten
	tunturi	tunturi/n	tuntur(i)/i/tten
	meininki	meiningi/n - meininki/n	meiningi/i/tten - meinink/i/tten
	paijukko	paijuko/n	paijuko/i/tten
	valkea - valkia	valkea/n - valkia/n	valke/i/tten
	kurkkio	kurkkio/n	kurkkio/i/tten

(Fortsatt)

Tabell 5.2 (Fortsatt)

Nomentyper	Entall nominativ	Entall genitiv	Flertall genitiv
2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	ty(t)är	tyttäre/n	tyttär/i(i)/tten
	sisar	sisare/n	sisar/i(i)/tten
	elläin	elläime/n	elläim/i(i)/tten
	tyven	tyvene/n	tyven/i(i)/tten
	tottuus	tottuu(d)e/n	tottuuk/i(i)/tten
	veres	verekse/n	veres/ten - vereks/i/tten
	kokkous	kokkouse/n	kokkous/ten - kokkouks/i/tten
	ihminen	ihmise/n	ihmis/ten
	vihriinen	vihrise/n	vihris/ten
	kainulainen	kainulaise/n	kainulais/ten
3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal	maa	maa/n	ma/i/tten - ma/i/nen
	yö	yö/n	ö/i/tten - ö/i/nen
	tuorestai	tuorestai/n	tuoresta/i/tten
	valkkee	valkkee/n	valkke/i/tten
	kurkkii	kurkkii/n	kurkki/i/tten
3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal	rakas	rakkhaa/n	rakkha/i/tten - rakkha/j/en
	ru(v)is	rukhi/n	rukhi/i/tten - rukhi/j/en
	tyyris	tyyrhi/n	tyyrhi/i/tten - tyyrhi/j/en
	hylje(t)	hylkhee/n	hylkhe/i/tten - hylkhe/j/en
	terve(t)	tervhee/n	tervhe/i/tten - tervhe/j/en
	perkele(t)	perkelhee/n	perkelhe/i/tten - perkelhe/j/en
	askele(t)	askelhee/n	askelhe/i/tten - askelhe/j/en
lukenu(t)	lukenhee/n	lukenhe/i/tten - lukenhe/j/en	

5.3.3 Partitiv

PARTITIV har nesten samme funksjon i entall og flertall. Det markerer enten subjektet i setningstypene EKSISTENS (1) og EIERSKAP (2), eller objekt i handlingssetninger (3–5), MEINING (6) og spesielt følelissetninger (7, 8). Partitiv er også brukt i objektsadverbial i nektende setninger (9) og i utfyllinger til adposisjonsfraser (10). Eksempler er:

1. Siljola seisoi *kainulaissii* ~ *kainulaisia*.
'Det sto (noen) kvener på gårdsplassen.'
2. Kainulaisila oli *karjaa*.
'Kvenene hadde buskap.'
3. Amtmani hakkas *puita*.
'Amtmannen hogde trær.'
4. Pappi ei antanu *preivii* ~ *preiviä* amtmanille.
'Presten ga ikke noe brev til amtmannen.'
5. Pappi ei vieny *Knuuttii* ~ *Knuuttia* fankilhaan.
'Presten sendte ikke Knut i fengsel.'
6. Sammeli piti *Pyssyjokkee* ~ *Pyssyjokea* ~ *Pyssyjokia* kaunhiina.
'Samuel syntes Børselv var vakkert.'
7. Amtmani vihas *kainulaissii* ~ *kainulaisia*.
'Amtmannen hata kvenene.'
8. *Pikku-Liis(s)aa* hävetti pierä äänheen.
'Vesle Lisa skjemtes over å fjerte høgt.'
9. Mie en ollu sielä *tiimaakhaan*.
'Jeg var ikke der i en time engang.'
10. [Ennen *sottaa*] Pyssyjoki oli iso kylä.
'Før krigen var Børselv ei stor bygd.'

5.3.3.1 Entall partitiv

Entall partitiv blir i Porsanger og i Nordreisa markert gjennom vokalforlenging eller med suffikset *-ta*, i de andre varietetene med suffiksa *-A* og *-tA*.

♦ Vokalforlenging og suffikset *-A* brukes i enstamma nomen med vokalstamme på kortvokal (nomentype 1.1 og 2.1). Type 2.1-nomen med vokalstamme på *eA*, *iA*, *iO* og *UA* kan også danne entall partitiv på *-tA*, det vil si at vi skriver for eksempel *valkea* ('bål, ild; kvit') : *valkea/ta*, *kurkkio* ('foss') : *kurkkio/ta*, *porstua* ('bårstue') : *porstua/ta*, med mindre man skriver på Porsanger eller Varanger-varieteteten.

Både vokalforlenging og suffikset *-A* brukes alltid med stamme på det høyeste stadiet. I Porsanger og Nordreisa betyr det som regel stadium II, ettersom

vokalforlenging nettopp er grunnen til dette stadiet. I de andre varietetene utløser *A*-suffikset stadium II bare i *A*-stammer, og bare dersom den foregående stavel-
sen er kort og trykksterk. (Se avsnitt 3.1.1 om stadieveksling.) Vi bør også huske
at stamme-*e* og suffikset *A* blir til *iA* i Varanger-varietetet. Eksempler er (sg.
nom. : sg. gen. : sg. part.) (nomentype 1.1) *aika* ('tid') : *ai(j)a/n* : *aikka/a* ~ *aika/a*,
lupa ('lov') : *luva/n* : *luppa/a*, *joki* ('elv') : *jo(v)e/n* : *jokke/e* ~ *joke/a* ~ *joki/a*, *juoppo*
(‘dranker’) : *juopo/n* : *juoppo/o* ~ *juoppo/a*, *mooli* ('mål') : *mooli/n* : *mooli/i* ~
mooli/a, *hauska* ('hyggelig') : *hauska/n* : *hauska/a*, (nomentype 2.1) *meininki*
(‘meining’) : *meiningi/n* ~ *meininki/n* : *meininkki/i* ~ *meininki/ä*, *matala* ('grunne;
låg') : *matala/n* : *matala/a*, *valkea* ~ *valkia* ('bål, ild; kvit') : *valkea/n* ~ *valkia/n* :
valkeal(t)a ~ *valkia/a*, *laattia* ('golv') : *laattia(t)a* ~ *laattia/a*.

◆ I de andre nomentypene, det vil si i tostamma nomen med vokalstamme
på kort vokal (type 1.2 og 2.2) og nomen med vokalstamme på lang vokal (type
3), bruker vi i entall alltid partitivsuffikset *-tA*. På dette punktet fins det heller
ikke forskjeller mellom de ulike skriftspråksvarietetene. Suffikset blir lagt til
konsonantstammen, så fremt ordet har en slik. Eksempler er (sg. nom. : sg.
gen. : sg. part.) (nomentype 1.2) *pieni* ('liten') : *piene/n* : *pien/tä*, *lapsi* ('barn') :
lapse/n : *las/ta*, (nomentype 2.2) *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/n* : *ty(t)är/tä*,
lämmin ('varm') : *lämpimä/n* : *lämmin/tä*, *tottuus* ('sannhet') : *tottuu(đ)e/n* :
tottuut/ta, *veres* ('fersk') : *verekse/n* : *veres/tä*, *ihminen* ('menneske') : *ihmise/n* :
ihmis/tä, *kainulainen* ('kven; kvensk') : *kainulaise/n* : *kainulais/ta*, (nomentype
3.1) *tie* ('veg') : *tie/n* : *tie/tä*, *valkkee* ('bål, ild; kvit') : *valkkee/n* : *valkkee/ta*,
vapaa ('fri, ledig') : *vaphaan/n* : *vaphaa/ta*, (nomentype 3.2) *rakas* ('kjær') :
rakkhaa/n : *rakas/ta*, *hylje(t)* ('sel') : *hylkhee/n* : *hyljet/tä*, *kuolu(t)* ('død, dødd')
: *kuolhee/n* : *kuolut/ta*.

5.3.3.2 Flertall partitiv

Flertall partitiv dannes i Porsanger og Nordreisa med hjelp av vokalforlenging
eller suffikset *-tA*, eller uten tillegg, dvs. at forma er identisk med flertallsstam-
men. Vi tar her for oss de ulike nomentypene i tur og orden.

◆ I nomen med tostava vokalstamme på kort vokal (typene 1.1 og 1.2) blir
flertall partitiv i Porsanger og Nordreisa laga med hjelp av vokalforlenging
eller uten noe tillegg eller endring i flertallsstammen. Vokalforlenging får vi
når flertallsstammen slutter på *Ki*, ellers mangler den. I de andre varietetene

brukes -A som suffiks i flertall partitiv. Dersom ordet da ville ha slutta på tre vokaler etter hverandre, så blir flertalls-i-en erstatta med *j*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. part.) *poika* ('gutt; sønn') : *poja/n* : *poikk/i/i* ~ *poik/i/a*, *saita* ('sei') : *sai(đ)an* : *saitto/i* ~ *saito/j/a*, *lato* ('låve') : *la(đ)o/n* : *latto/i* ~ *lato/j/a*, *tooli* ('stol') : *tooli/n* : *tooli/i* ~ *tooll/i/a*, *pieni* ('liten') : *piene/n* : *pien/i/i* ~ *pien/i/ä*, *lapsi* ('barn') : *lapse/n* : *laps/i/i* ~ *laps/i/a*. Når det gjelder varietetene i Porsanger og Nordreisa, så ser vi at på samme måte som i flertall genitiv så har kjernekonsonanten sterkest mulig stadium i flertall partitiv, for eksempel *poikkii*, *saittoi*, *lattoi* osv.

◆ Nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal (typene 2.1 og 2.2) danner flertall partitiv med suffiksa -A og -tA. Suffikset er alltid -tA, med mindre flertallsstammen slutter på *Ki*. I det sistnevnte tilfellet blir *i*-en forlenga i Porsanger, på samme måte som i flertall genitiv, mens de andre varietetene bruker suffikset -A. Når stammen er utsatt for stadieveksling, så står kjernekonsonanten på stadium I foran diftong *Vi*. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. part.) (nomentype 2.1) *mustikka* ('blåbær') : *mustika/n* : *mustiko/i/ta*, *opetta(a)ja* ('lærer') : *opetta(a)ja/n* : *opettaaj/i/ta* ~ *opettaj/i/a*, *valkea* ~ *valkia* ('bål, ild; kvit') : *valkea/n* ~ *valkia/n* : *valke/i/ta*, *paijukko* ('vierkratt') : *paijuko/n* : *paijuko/i/ta*, *tunturi* ('fjellstrekning, vidde') : *tunturi/n* : *tunturi/i/ta* ~ *tuntur/i/ta*, (nomentype 2.2) *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/n* : *tyttär/i/itä* ~ *tyttär/i/tä*, *sy(đ)än* ('hjerte') : *sy(đ)äme/n* : *syđäm/i/itä* ~ *syäm/i/ä*, *ihminen* ('menneske') : *ihmise/n* : *ihmiss/i/itä* ~ *ihmis/i/ä*, *veres* ('fersk') : *verekse/n* : *vereks/i/itä* ~ *vereks/i/ä*, *ilves* ('gaupe') : *ilvekse/n* : *ilveks/i/itä* ~ *ilveks/i/ä*. Formene på *iitA* kan i Porsanger og Nordreisa også mangle tA, og de har da samme ending som i nomentype 1. Det er spesielt vanlig i *veres*- og *ihminen*-nomen, i nomen som slutter på *ja* (handlerord) og på *vA* (presens partisipp og adjektiv på *vA*), og i ordenstall. Vi får da former som (sg. nom. : pl. part.) *veres* ('fersk') : *vereks/i/i*, *kokkous* ('møte') : *kokkouks/i/i*, *ihminen* ('menneske') : *ihmiss/i/i*, *puhhuuja* ('taler; predikant') : *puhhuuj/i/i*, *puhhuuva* ('talende') : *puhhuuv/i/i*, *väkkeevä* ('sterk') : *väkkeev/i/i*, *kolmas* ('tredje') : *kolmanss/i/i* ~ *kolmass/i/i*.

◆ Nomen med vokalstamme på lang vokal (typene 3.1 og 3.2) bruker vanligvis suffikset -tA i flertall partitiv. Nomentype 3.2 kan i Varanger ha suffikset -A samtidig som flertalls-i-en blir til *j* (jf. varianten -en i flertall genitiv). Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : pl. part.) (nomentype 3.1) *maa* ('jord, land') : *maa/n* : *ma/i/ta*, *yö* ('natt') : *yö/n* : *ö/i/tä*, *tuorestai* ('torsdag') : *tuorestai/n* : *tuoresta/i/ta*, *vapaa* ('fri, ledig') : *vaphaa/n* : *vapha/i/ta*, *valkkee*

(‘bål, ild; kvit’) : *valkkee/n* : *valkke/i/ta*, (nomentype 3.2) *rakas* (‘kjær’) : *rakkhaa/n* : *rakkha/i/ta* ~ *rakkha/j/a*, *turve(t)* (‘torv’) : *turphee/n* : *turphei/ta* ~ *turphei/j/a*.

Jamfører vi flertall genitiv og partitiv, så ser vi at det gjelder en obligatorisk tovokalsregel i disse bøyingsformene i varietetene i Porsanger og Nordreisa. Det betyr at dersom stammevokalen faller bort foran flertalls-*i*, så blir flertalls-*i*-en forlenga, og vi skriver *ii*. Med andre ord slutter flertallsstammen enten på *Vi* eller *ii*. Eksempler er (sg. nom. : pl. gen. : pl. part.) (nomentype 1.1) *juoppo* (‘dranker’) : *juoppo/i/n* : *juoppo/i*, *joki* (‘elv’) : *jokk/ii/n* : *jokk/i/i*, (nomentype 1.2) *vuosi* (‘år’) : *vuoss/ii/n* : *vuoss/i/i*, (nomentype 2.1) *mustikka* (‘blåbær’) : *mustiko/i/tten* : *mustiko/i/ta*, *tunturi* (‘fjellstrekning, vidde’) : *tunturi/i/tten* : *tunturi/i/ta*, (nomentype 2.2) *tyven* (‘(vind)stille’) : *tyven/ii/tten* : *tyven/ii/tä*, *rakkhaus* : *rakkhaus/ii/tten* : *rakkhaus/ii/ta*, (nomentype 3.1) *assii* (‘sak’) : *assi/i/tten* : *assi/i/ta*, (nomentype 3.2) *rakas* (‘kjær’) : *rakkha/i/tten* : *rakkha/i/ta*. Det er kun i flertall genitiv og partitiv denne obligatoriske tovokalsregelen gjelder i Porsanger og Nordreisa.

I tabell 5.3 er bøyingsmønstra for entall og flertall partitiv oppsummert.

Tabell 5.3 Entall og flertall partitiv

Nomentype	Entall nominativ	Entall partitiv	Flertall partitiv
1.1 Enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	<i>aika</i>	<i>aik(k)a/a</i>	<i>aikko/i</i> - <i>aiko/j/a</i>
	<i>mettä</i>	<i>mettä/ä</i>	<i>mett/i/i</i> - <i>mett/i/ä</i>
	<i>joki</i>	<i>jokke/e</i> - <i>joke/a</i> - <i>joki/a</i>	<i>jokk/i/i</i> - <i>jok/i/a</i>
	<i>pappi</i>	<i>pappi/i</i> - <i>pappi/a</i>	<i>pappi/i</i> - <i>papp/i/a</i>
	<i>juoppo</i>	<i>juoppo/o</i> - <i>juoppo/a</i>	<i>juoppo/i</i> - <i>juoppo/j/a</i>
1.2 Tostamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	<i>pieni</i>	<i>pien/tä</i>	<i>pien/i/i</i> - <i>pien/i/ä</i>
	<i>käsi</i>	<i>kät/tä</i>	<i>käss/i/i</i> - <i>käs/i/ä</i>
	<i>hirsi</i>	<i>hirt/tä</i>	<i>hirss/i/i</i> - <i>hirs/i/ä</i>
	<i>lapsi</i>	<i>las/ta</i>	<i>laps/i/i</i> - <i>laps/i/a</i>
	<i>mies</i>	<i>mies/tä</i>	<i>mieh/i/i</i> - <i>mieh/i/ä</i>

(Fortsatt)

Tabell 5.3 (Fortsatt)

Nomentype	Entall nominativ	Entall partitiv	Flertall partitiv
2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	meininki	meininkki/i - meininki/ä	meininkki/i/tä - meinink/i/ä
	tunturi	tunturi/i - tunturi/a	tunturi/i/ta - tuntur/i/a
	paijukko	paijukko/o - paijukko/a	paijuko/i/ta
	sivakka	sivakka/a	sivako/i/ta
	valkea - valkia	valkea/(t)a - valkia/a	valke/i/ta
	kurkkio	kurkkio/ta - kurkkioa	kurkkio/i/ta
2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	ty(t)är	tytär/tä	tyttär/ii/tä - tyttär/i/ä
	sisar	sisar/ta	sisar/ii/ta - sisar/i/a
	elläin	elläin/tä	elläim/ii/tä - elläim/i/ä
	tyven	tyven/tä	tyven/ii/tä - tyven/i/ä
	rakkhaus	rakkhaut/ta	rakkhaus/i/ii/ta - rakkhaus/i/a
	veres	veres/tä	vereks/ii(tä) - vereks/i/ä
	kokkous	kokkous/ta	kokkouks/ii(ta) - kokkouks/i/a
	vihrinen	vihris/tä	vihriiss/ii(tä) - vihri/i/ä
	ihminen	ihmis/tä	ihmiss/ii(tä) - ihmis/i/ä
	kainulainen	kainulais/ta	kainulaiss/ii(ta) - kainulais/i/a
3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal	maa	maa/ta	ma/i/ta
	yö	yö/tä	ö/i/tä
	tuorestai	tuorestai/ta	tuoresta/i/ta
	valkkee	valkkee/ta	valkke/i/ta
	kurkkii	kurkkii/ta	kurkki/i/ta
3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal	rakas	rakas/ta	rakkha/i/ta - rakkha/j/a
	ru(v)is	ru(v)is/ta	rukhi/i/ta - rukh/i/ja
	tyyris	tyyris/tä	tyyrhi/i/tä - tyyrhi/j/ä
	hylje(t)	hyljet/tä	hylkhe/i/tä - hylkhe/j/ä
	terve(t)	tervet/tä	tervhe/i/tä - tervhe/j/ä
	askele(t)	askelet/ta	askelhe/i/ta - askelhe/j/a
	lukenu(t)	lukenut/ta	lukenhe/i/ta - lukenhe/j/a

5.3.4 Predikerende kasus: essiv og translativ

Kasusene ESSIV og TRANSLATIV kalles for predikerende sia de begge brukes i predikasjonssetninger (se avsnitt 4.2.3). Men begge har også andre funksjoner; de er for eksempel vanlige i tidsuttrykk.

5.3.4.1 Essiv

ESSIV er ikke like mye brukt som kasusene nominativ, genitiv og partitiv, men den brukes for eksempel i rammeadverbial (1) og i predikativ funksjon i setningstypen MEINING (2). Med essiv markerer vi også visse ledd som uttrykker tidspunkt (3, 4).

1. *Lapsena* Knuutti asui Torniossa.
'Som barn bodde Knut i Torneå.'
2. Sammeli piti Pyssyjokkee *kaunhiina*.
'Samuel syntes Børselv var vakkert.'
3. *Tuorestaina* syömä hernetvelliä ~ herne(t)velliä, *lau(v)antaina* riisipuuroo ~ riisipuuroa.
'På torsdag(er) spiser vi ertesuppe, på lørdag(er) risgraut.'
4. *Juhaneksena* poltama valk(k)eita.
'På sankthans brenner vi bål.'

Essiv lages med hjelp av suffikset $-(n)nA$. Valget mellom kort og lang n i suffikset er styrt av lengderegelen for konsonantene m , n , l og r (se avsnitt 3.1.2).

I entall essiv føyes suffikset alltid til vokalstammen. I nomen med vokalstamme på kortvokal står denne i essiv på samme stadiet som den har i nominativ entall. I flertall festes essivsuffikset direkte til flertallsstammen, som har samme stadium som i entall essiv.

Her må vi huske at i nomen av type 2.1 der geminerte plosiver stadiesveksler, så står flertallsstammen alltid på stadium I. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. ess. : pl. ess.) *aika* ('tid') : *ai(j)a/n* : *aika/na* : *aiko/i/na*, *lupa* ('lov') : *luva/n* : *lupa/na* : *lup/i/na*, *joki* ('elv') : *jo(v)e/n* : *joke/na* : *jok/i/na*, *juoppo* ('dranker') : *juopo/n* : *juoppo/na* : *juoppo/i/na*, *pöllö* ('tulling') : *pöllö/n* : *pöllö/nä* : *pöllö/i/nä*, *mustikka* ('blåbær') : *mustika/n* : *mustikka/nna* : *mustiko/i/na*. I andre nomen typer er ikke vokalstammen utsatt for stadiesveksling. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. ess. : sg. part.) *lapsi* ('barn') : *lapse/n* : *lapse/na* : *laps/i/na*, *sisar*

(‘søster’) : *sisare/n* : *sisare/nna* : *sisar/i/nna*, *yö* (‘natt’) : *yö/n* : *yö/nä* : *ö/i/nä*, *tiistai* (‘tirsdag’) : *tiistai/n* : *tiistai/na* : *tiista/i/na*, *vapaa* (‘fri, ledig’) : *vaphaa/n* : *vaphaa/na* : *vapha/i/na*, *lämmin* (‘varm’) : *lämpimä/n* : *lämpimä/nnä* : *lämpim/i/nnä*, *kantele(t)* (‘kantele’) : *kantelhee/n* : *kantelhee/na* : *kantelhe/i/na*.

Essivstammen blir regna som en slags grunnstamme: Den viser det opprinnelige stadiet i ordstammen som de andre stadiene kan sies å være variasjoner av.

5.3.4.2 *Translativ*

TRANSLATIV likner mye på essiv. Der essiv markerer ledd som forteller om tilstanden på noe eller noen, så bruker vi translativ på ledd som forteller om tilstandsending. Begge er såkalte predikerende kasus. Translativ er i bruk i setningstypene ENDRING (1), MEINING (2), NAVNGIVING (3) og i aspekтуelle *tulla tehtyksi*-konstruksjoner (4). I tillegg brukes translativ også i frie tidsadverbial (5).

1. Met tulima *iloiseksi*.
‘Vi blei glade.’
2. Sammeli luuli hänen vaimoo ~ vaimoa *iloiseksi*.
‘Samuel trudde at kona hans var glad.’
3. Joonas käski valasta *kalaksi*.
‘Jonas kalte kvalen for fisk.’
4. Läksyt tuli *tehtyksi*.
‘Man / Folk blei ferdig med leksene.’
5. Met tulema kothiin *jouluiksi*.
‘Vi kommer heim til jul.’

Suffikset i translativ er alltid *-ksi*, og i entall festes det til samme stamme som genitivsuffikset. I flertall legger vi *-ksi* direkte til flertallsstammen, som står på samme stadiet som i entall translativ. Eksempler er (sg. nom. : sg. gen. : sg. transl. : pl. transl.) *pappi* (‘prest’) : *papi/n* : *papi/ksi* : *papi/i/ksi* ~ *pap/i/ksi*, *lapsi* (‘barn’) : *lapse/n* : *lapse/ksi* : *laps/i/ksi*, *sivakka* (‘ski’) : *sivaka/n* : *sivaka/ksi* : *sivako/i/ksi*, *ty(t)är* (‘jente; datter’) : *tyttäre/n* : *tyttäre/ksi* : *tyttär/i/ksi*, *rakas* (‘kjær’) : *rakkhaa/n* : *rakkhaa/ksi* : *rakkha/i/ksi*.

Tabell 5.4 gir en oversikt over bøyingsformene i entall og flertall essiv og translativ.

Tabell 5.4 Entall og flertall essiv og translativ

Nomentype	Entall nominativ	Entall essiv	Flertall essiv	Entall translativ	Flertall translativ
1.1 Enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	aika	aika/na	aiko/i/na	ai(j)a/ksi	ai(j)o/i/ksi
	mettä	mettä/nä	mett/i/nä	mettä/ksi	mett/i/ksi
	joki	joke/na	jok/i/na	jo(v)e/ksi	jo(v)i/ksi
	pappi	pappi/na	pappi/i/na - papp/i/na	papi/ksi	papi/i/ksi - pap/i/ksi
	juoppo	juoppo/na	juoppo/i/na	juopo/ksi	juopo/i/ksi
1.2 Tostamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	pieni	piene/nä	pien/i/nä	piene/ksi	pien/i/ksi
	käsi	käte/nä	käs/i/nä	kä(đ)e/ksi	käs/i/ksi
	lapsi	lapse/na	laps/i/na	lapse/ksi	laps/i/ksi
	mies	miehe/nä	mieh/i/nä	miehe/ksi	mieh/i/ksi
2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	meininki	meninki/nnä	meninki/i/nä - meinink/i/nnä	meiningi/ksi - meininki/ksi	meningi/i/ksi - meinink/i/ksi
	paijukkan	paijukkan/na	paijuko/i/na	paijuko/ksi	paijuko/i/ksi
	sivakka	sivakka/na	sivako/i/na	sivaka/ksi	sivako/i/ksi
	valkea - valkia	valkea/na - valkia/na	valke/i/na	valkea/ksi - valkia/ksi	valke/i/ksi
2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	ty(t)är	tyttäre/nnä	tyttär/i/nnä	tyttäre/ksi	tyttär/i/ksi
	elläin	elläime/nnä	elläim/i/nnä	elläime/ksi	elläim/i/ksi
	tottuus	tottuute/na	tottuuks/i/na	tottuu(đ)e/ksi	tottuuks/i/ksi
	veres	verekse/nnä	vereks/i/nnä	verekse/ksi	vereks/i/ksi
	kokkous	kokkouse/na	kokkouks/i/na	kokkouse/ksi	kokkouks/i/ksi
	ihminen	ihmise/nnä	ihmis/i/nnä	ihmise/ksi	ihmis/i/ksi
3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal	yö	yö/nä	ö/i/nä	yö/ksi	ö/i/ksi
	tuorestai	tuorestai/na	tuoresta/i/na	tuorestai/ksi	tuoresta/i/ksi
	kurkkii	kurkkii/na	kurkki/i/na	kurkkii/ksi	kurkki/i/ksi
3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal	rakas	rakkhaa/na	rakkha/i/na	rakkhaa/ksi	rakkha/i/ksi
	ru(v)is	rukhi/na	rukhi/i/na	rukhi/ksi	rukhi/i/ksi
	hylje(t)	hylkhee/nä	hylkhe/i/nä	hylkhee/ksi	hylkhe/i/ksi
	perkele(t)	perkelhee/nä	perkelhe/i/nä	perkelhee/ksi	perkelhe/i/ksi
	lukenu(t)	lukenhee/na	lukenhe/i/na	lukenhee/ksi	lukenhe/i/ksi

5.3.5 Indre lokalkasus: inessiv, elativ, illativ

De INDRE LOKALKASUSENE er INESSIV, ELATIV og ILLATIV. Inessiv bruker vi særlig i setningstypene STED (1) og EKSISTENS (2), mens elativ (3) og illativ (5) er vanlig i setningstypene BEVEGELSE og FLYTTING. I setningstypen RESULTAT markerer elativ korrelatet (4).

1. Met kävelemmä *koijukossa*.
'Vi går tur i bjørkeskog(en).'
2. Koijukossa oon paljon *mustikoita*.
'Det er mye blåbær i bjørkeskogen.'
3. Läh(đ)emä *koijukosta*.
'Vi forlater bjørkeskogen.'
4. *Mustikoista* tullee hyvä safti.
'Det blir god saft av blåbær.'
5. Kotona menemä heti *köökhiiin*.
'Heime går vi rett på kjøkkenet.'

Som vi har vært inne på før, så bruker vi vanligvis indre lokalkasus ved stedsnavn (6).

6. Sammeli siirtyi *Kaarasjo(v)esta Pysyjokeen*.
'Samuel flytta fra Karasjok til Børselv.'

Ettersom nesten alle bøyingsformene i indre lokalkasus inneholder konsonanten *s*, så kaller vi dem også for *S-KASUS*.

5.3.5.1 Inessiv og elativ

Både INESSIV og ELATIV bruker identiske suffiks i entall og flertall. Inessivsuffikset er *-ssA*, og elativsuffikset er *-stA*. Suffiksa festes både i entall og flertall på samme måte som translativsuffikset. Eksempler er (sg. nom. : sg. transl. : sg. iness. : pl. elat.) *pappi* ('prest') : *papi/ksi* : *papi/ssa* : *papi/i/sta* ~ *pap/i/sta*, *lapsi* ('barn') : *lapse/ksi* : *lapse/ssa* : *laps/i/sta*, *sivakka* ('ski') : *sivaka/ksi* : *sivaka/ssa* : *sivako/i/sta*, *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/ksi* : *tyttäre/ssä* : *tyttär/i/stä*, *rakas* ('kjær') : *rakkhaa/ksi* : *rakkhaa/ssa* : *rakkha/i/sta*.

5.3.5.2 Illativ

ENTALL ILLATIV dannes med hjelp av tre suffiks: *-hVn*, *-hVVn* og *sseen*. I flertall er flertalls-*i*-en flytta over på kasussuffikset, og illativ ender på *hin*, *hVin* og

ssiin. Hovedregelen er at når suffikset i entall er *-hVn*, så bruker vi *-hin* i flertall, når suffikset i entall er *-hVVn*, så bruker vi *-hVin* i flertall, og når suffikset i entall er *-sseen*, så bruker vi *-ssiin* i flertall. Suffiksvokalen, som her er symbolisert med *V*, kan også være *i*. La oss se nærmere på hvordan disse suffiksa føyes til stammen i de ulike nomentypene:

◆ Illativ av nomen med enstava vokalstamme på lang vokal og to- eller flerstava nomen på diftong *Vi* (begge av type 3.1) danner vi ved å legge suffikset *-hVn* til stammen. Suffiksvokalen *V* er den samme som siste vokalen i stammen. På samme måte legger vi *-hin* til flertallsstammen. Vi får da illativsformer som (sg. nom. : sg. ill. : pl. ill.) *puu* ('tre') : *puu/hun* : *pu/i/hin*, *tie* ('veg') : *tie/hen* : *tel/i/hin*, *yö* ('natt') : *yö/hön* : *ö/i/hin*, *tuorestai* ('torsdag') : *tuorestai/hin* : *tuoresta/i/hin*.

◆ Resten av type 3-nomen bruker illativsuffikset *-sseen*. Her slutter vokalstammen alltid på lang vokal. I flertall bruker vi suffikset *-ssiin*, som festes til flertallsstammen. Eksempler er (sg. nom. : sg. ill. : pl. ill.) *korkkee* ('høg') : *korkkee/sseen* : *korkke/i/ssiin*, *lammas* ('sau') : *lamphaa/sseen* : *lampha/i/ssiin*, *terve(t)* ('frisk') : *tervhee/sseen* : *tervhe/i/ssiin*, *kuolu(t)* ('død; dødd') : *kuolhee/sseen* : *kuolhe/i/ssiin*. Det noe særegne med *ssiin*-suffikset er at det også er brukt i flertall illativ av *eA*- og *iA*-nomen (type 2.1) i de skriftspråksvarietetene der disse fins. Som for eksempel i (sg. nom. : pl. ill.) *valkea* ~ *valkia* ('bål, ild; kvit') : *valke/i/ssiin*, *korkea* ~ *korkia* ('høg') : *korke/i/ssiin*. I entall illativ slutter disse nomena likevel på *-hVVn* (se nedafør), for eksempel *valke/haan* ~ *valki/haan*, *korke/haan* ~ *korki/haan*.

◆ De andre nomentypene danner illativ ved at man tar samme stamme som i essiv (se avsnitt 5.3.4.1), men tar bort stammevokalen og legger i stedet til suffikset *-hVVn*. Suffiksvokalene *VV* er identiske med stammevokalen som er blitt tatt bort. I flertall vil det si at vi flytter de to siste vokalene i flertallsstemmen over på suffikset. Eksempler på illativsformer i entall og flertall er (sg. nom. : sg. ess. : sg. ill. : pl. ill.) (nomentype 1) *aika* ('tid') : *aika/na* : *aik/haan* : *aik/hoin*, *joki* ('elv') : *joke/na* : *jok/heen* : *jok/hiin*, *juoppo* ('dranker') : *juoppo/na* : *juopp/hoon* : *juopp/hoin*, (nomentype 2) *mansikka* ('markjordbær') : *mansikka/nna* : *mansikk/haan* : *mansikk/hoin*, *tunturi* ('fjellstrekning, vidde') : *tunturi/nna* : *tuntur/hiin* : *tuntur/hiin*, *kurkkio* ('foss') : *kurkkio/nna* : *kurkki/hoon* : *kurkki/hoin*, *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/nnä* : *tyttär/heen* : *tyttär/hiin*, *jänes* ('hare') : *jänekse/nnä* : *jäneks/heen* : *jäneks/hiin*, *ihminen* ('menneske') : *ihmise/nnä* : *ihmis/heen* : *ihmis/hiin*. (Se også avsnitt 3.1.3 om *h*-flytting.)

Tabell 5.5 oppsummerer bøyingsformene for de indre lokalkasusene i kvensk.

Tabell 5.5 Indre lokalkasus

Nomentype	Entall nominativ	Entall elativ	Flertall elativ	Entall illativ	Flertall illativ
1.1 Enstamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	aika	ai(j)a/sta	ai(j)o/i/sta	aik/haan	aik/hoin
	mettä	mettä/stä	mett/i/stä	mett/hään	mett/hiin
	joki	jo(v)e/sta	jo(v)/i/sta	jok/heen	jok/hiin
	pappi	papi/sta	pap(i)/i/sta	papp/hiin	papp/hiin
	joukko	juopo/sta	juopo/i/sta	juopp/hoon	juopp/hoin
1.2 Tostamma nomen med tostava vokalstamme på kort vokal	pieni	piene/stä	pien/i/stä	pien/heen	pien/hiin
	käsi	kä(d)e/stä	käs/i/stä	kät/heen	käs/hiin
	hirsi	hirre/stä	hirs/i/stä	hirt/heen	hirs/hiin
	lapsi	lapse/sta	laps/i/sta	laps/heen	laps/hiin
	mies	miehe/stä	mieh/i/stä	mieh/heen	mieh/hiin
2.1 Enstamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	tunturi	tunturi/sta	tuntur(i)/i/sta	tuntur/hiin	tuntur/hiin
	paijukko	paijuko/sta	paijuko/i/sta	paijukk/hoon	paijukk/hoin
	sivakka	sivaka/sta	sivako/i/sta	sivakk/haan	sivakk/hoin
	valkea - valkia	valkea/sta - valkia/sta	valke/i/sta	valke/haan - valki/haan	valke/i/ssiin
	kurkkio	kurkkio/sta	kurkkio/i/sta	kurkki/hoon	kurkki/hoin
2.2 Tostamma nomen med flerstava vokalstamme på kort vokal	ty(t)är	tyttäre/stä	tyttär/i/stä	tyttär/heen	tyttär/hiin
	sisar	sisare/sta	sisar/i/sta	sisar/heen	sisar/hiin
	elläin	elläime/stä	elläim/i/stä	elläim/heen	elläim/hiin
	tottuus	tottuu(d)e/sta	tottuuk/i/sta	tottuut/heen	tottuuk/hiin
	veres	verekse/stä	vereks/i/stä	vereks/heen	vereks/hiin
	kokkous	kokkouse/sta	kokkouk/i/sta	kokkouk/heen	kokkouk/hiin
	ihminen	ihmise/stä	ihmis/i/stä	ihmis/heen	ihmis/hiin
	sininen	sinise/stä	sinis/i/stä	sinis/heen	sinis/hiin
3.1 Enstamma nomen med vokalstamme på lang vokal	maa	maa/sta	ma/i/sta	maa/han	ma/i/hin
	yö	yö/stä	ö/i/stä	yö/hön	ö/i/hin
	tuorestai	tuorestai/sta	tuoresta/i/sta	tuorestai/hin	tuoresta/i/hin
	valkkee	valkkee/sta	valkke/i/sta	valkkee/sseen	valkke/i/ssiin
	kurkkii	kurkkii/sta	kurkki/i/sta	kurkkii/sseen	kurkki/i/ssiin

(Fortsatt)

Tabell 5.5 (Fortsatt)

Nomentyper	Entall nominativ	Entall elativ	Flertall elativ	Entall illativ	Flertall illativ
3.2 Tostamma nomen med vokalstamme på lang vokal	rakas	rakkhaa/sta	rakkha/i/sta	rakkhaa/ sseen	rakkha/i/ssiin
	ru(v)is	rukhi/sta	rukhi/i/sta	rukhi/sseen	rukhi/i/ssiin
	hylje(t)	hylkhee/stä	hylkhe/i/stä	hylkhee/ sseen	hylkhe/i/ssiin
	perkele(t)	perkelhee/ stä	perkelhe/i/stä	perkelhee/ sseen	perkelhe/i/ ssiin
	lukenu(t)	lukenhee/sta	lukenhe/i/sta	lukenhee/ sseen	lukenhe/i/ssiin

5.3.6 Ytre lokalkasus: adessiv, ablativ, allativ

ADESSIV, ABLATIV og ALLATIV kaller vi for YTRE LOKALKASUS i og med at når de opptrer i setningstypene STED (1), EKSISTENS (2) og BEVEGELSE (3, 4, 12), så markerer de som regel ledd som fokuserer på utsida eller overflata av et sted, ikke på innsida eller det indre. (Valget mellom indre og ytre lokalkasus er nærmere utgreid i avsnitt 4.5.4.)

Ytre lokalkasus markerer også eierleddet i setningstypene EIERSKAP (5) og EIERSKAPSENDRING (6). Bruken av adessiv i slike konstruksjoner likner på hvordan kasusen markerer subjektsplassen i modale *oon pakko*-setninger (7) og i *tulla tehtyksi*-konstruksjoner (8).

Ablativ brukes også i predikativledd i setningstypen PREDIKATIV SANS (9) og SANSETILSTAND (10).

Som frie adverbial kan adessivkonstruksjoner uttrykke redskapen (11) som ei handling utføres med. Til slutt er adessivkonstruksjoner også brukt i tidsuttrykk (12, 13).

1. Met istuma *tuolila*.
'Vi sitter på en stol / stolen.'
2. *Kentälä* seisoi paljon ihmistä.
'Det sto mye folk på sletta.'
3. Met tulima ulos *kentäle*.
'Vi kom ut på sletta.'
4. Het kävelthiin *kentältä jo(v)ele*.
'De gikk fra sletta og ned til elva.'

5. *Liisala* oon fiini piili.
'Lisa har (en) fin bil.'
6. Liisa osti piilin *Maijalta*, mutta antoi sen sitte *faarile*.
'Lisa kjøpte en bil av Maija, men ga den siden til far.'
7. *Lapsila* oon lupa tierata.
'Barn har lov til å leke.'
8. *Minula* ei tullu läh(đ)etyksi hihtaamhaan.
'Jeg fikk meg ikke til å gå på ski.'
9. Paska hais(s)ee *pahalta*.
'Skit lukter vondt.'
10. Hyysikässä hais(s)ee *paskalta*.
'Det lukter skit på doen.'
11. Ämmi tuli *kothiin sykkelillä*.
'Bestemor kom heim på sykkel.'
12. Tule *meile illala*.
'Kom til oss i kveld / om kvelden.'
13. *Kesälä* täällä oon paljon sääskii ~ sääskiä.
'Det er mye mygg her om sommeren.'

Alle ytre kasusformer inneholder konsonanten *l* og kalles derfor også for *l*-kasus. Adessivsuffixet er *-(l)la*, ablativsuffixet er *-lta*, og allativsuffixet er *-(l)le(t)*. (Variasjonen i de ulike varietetene mellom allativformer med og uten final *t* er redegjort i avsnitt 3.2.2.) Suffiksa føyes til de samme stammene i entall og flertall som translativsuffixet og lokalkasussuffiksa i inessiv og elativ. Eksempler er (sg. nom. : sg. adess. : pl. all.) *silta* ('bru') : *silla/la* : *sillo/i/le(t)*, *hullu* ('tulling') : *hullu/la* : *hullu/i/le(t)*, *lehti* ('blad') : *leh(đ)e/lä* : *leh(đ)/i/le(t)*, *tooli* ('stol') : *tooli/la* : *tool(i)/i/le(t)*, *mies* ('mann') : *miehe/lä* : *mieh/i/le(t)*, *rakastettu* ('kjæreste') : *rakastetu/la* : *rakastetu/i/le(t)*, *sisar* ('søster') : *sisare/lla* : *sisar/i/lle(t)*, *veres* ('fersk') : *vereks/llä* : *vereks/i/lle(t)*, *ruottalainen* ('svenske; svensk') : *ruottalaise/la* : *ruottalais/i/le(t)*, *maa* ('jord, land') : *maa/la* : *ma/i/le(t)*, *vapaa* ('fri, ledig') : *vaphaa/la* : *vapha/i/le(t)*, *rakas* ('kjær') : *rakkhaa/la* : *rakkha/i/le(t)*, *vene(t)* 'båt') : *venhee/lä* : *venhe/i/le(t)*.

I tabell 5.6 har vi sammenstilt de ulike bruksområda til lokalkasus der de markerer utfyllinga i setninga.

Tabell 5.6 Bruk av lokalkasus

Setningstype	Inessiv	Elativ	Illativ	Adessiv	Ablativ	Allativ
STED	x			x		
BEVEGELSE		x	x		x	x
EKSISTENS	x			x		
FLYTTING		x	x		x	x
EIERSKAP				x		
EIERSKAPSENDRING					x	x
RESULTAT		x				
PREDIKATIV SANS					x	
SANSETILSTAND					x	
OON PAKKO-setning				x		
<i>tulla tehtyksi</i> -konstruksjon				x		

5.3.7 Følgekasus: Abessiv og komitativ

Vi kaller her ABESSIV og KOMITATIV for FØLGEKASUS fordi de markerer ledd som forteller at noe eller noen er med eller ikke med i handlinga eller tilstanden som verbet uttrykker. Det fins faktisk også en tredje følgekasus i kvensk, såkalt INSTRUKTIV, som dannes med hjelp av suffikset *-in*, og som ikke har særskilte former for entall og flertall. Instrukтив er i liten grad produktiv, og instruktivformer kan ses på som adverb heller enn nomenformer. Grunnen til at vi likevel omtaler dem sammen med nomen, er at de kan knytte til seg kongruerende modifikatorer. Eksempler er (1–3):

1. *Jänttevin jaloin hän teki matkaa ithään päin.*
'Med seige skritt vandra han austover.'
2. Jos onni taas oli huonomanlaista, silloin täytyis mennä *tyyhin käsin* Kuosuvaaran taka eli sitte tyskäläisen myötä.
'Viss vi igjen skulle ha uflaks, så var det enten å dra tomhendt bak Kuosuvaara-fjellet eller å bli med tyskeren.'
3. Kahden het kävelthiin hithaasti ja *raskhain askelin* päin kottii – kumpiki päin elämää.
'Sammen gikk de to sakte og med tunge steg heimover – og begge gikk mot livet.'

(Eksempla ovafor er henta fra Alf Nilsen-Børsskogs roman *Kuosuvaaran takana*.)

Instruktivformer er sjeldne, og vi skal ikke diskutere dem nærmere her.

5.3.7.1 Abessiv

Med ABESSIV markerer vi ledd som uttrykker at noe eller noen mangler. Slike konstruksjoner kan brukes med (1) eller uten (2) preposisjonen *ilman* ('uten'). Abessiv er ei ganske vanlig bøyingsform, men vi kan også uttrykke det samme saksforholdet med hjelp av en adposisjonsfrase der preposisjonen *ilman* ('uten') tar ei utfylling i partitiv (3). Jamfør setningene 1–3, som alle betyr det samme.

1. [*Ilman rahatta ja ruvatta*] ihminen nälkkyy.
'Uten penger og mat sulter mennesket.'
2. *Rahatta ja ruvatta* ihminen nälkkyy.
3. [*Ilman rahhaa ja ruokkaa*] ihminen nälkkyy.

Suffikset i allativ er alltid *-ttA*, og det festes både i entall og flertall til samme stamme som er brukt i translativ. Eksempler er (sg. nom. : sg. transl. : sg. abess. : pl. abess.) *silta* ('bru') : *silla/ksi* : *silla/tta* : *sillo/i/tta*, *mies* ('mann') : *miehe/ksi* : *miehe/ttä* : *mieh/i/ttä*, *sivakka* ('ski') : *sivaka/ksi* : *sivaka/tta* : *sivako/i/tta*, *ty(t)är* ('jente; datter') : *tyttäre/ksi* : *tyttäre/ttä* : *tyttär/i/ttä*, *työ* ('arbeid') : *työ/ksi* : *työ/ttä* : *tö/i/ttä*, *vaate(t)* ('klesplagg') : *vaathee/ksi* : *vaathee/tta* : *vaatthe/i/tta*.

5.3.7.2 Komitativ

KOMITATIV er brukt som kasus i ledd som forteller at noe eller noen er med i den tilstanden eller handlinga som verbet uttrykker. Kasusen er spesiell på det viset at den ikke skiller mellom entalls- og flertallsformer, men at ei flertallsliknende form fungerer både i entall (1) og i flertall (2, 3). For eksempel:

1. Liisa tuli kylästelemhään *miehinensä*.
'Lisa kom på besøk sammen med mannen sin.'
2. Kentälä seisoi hevo(i)nen *neuvoinensa*.
'På gårdsplassen stod en hest med kjøreutstyr.'
3. Mie kiskoin kukkaset ylös *juurinensa*.
'Jeg røska opp blomstene med rota.'

Komitativ opptrer alltid sammen med possessivsuffikset, og bare i tredje person. (Possessivsuffiks er framstilt i avsnitt 5.4.)

Komitativ er mindre brukt enn abessiv, og kasusen kan derfor ikke sies å være produktiv. Komitativformer kan alltid erstattes med adposisjonsfraser som består av kjernen *kans* ('med, sammen med') og utfylling i genitiv (4). I teorien kan vi likevel lage komitativformer av hvilket som helst nomen.

4. Mie kiskoin kukkaset ylös [*juuriin ~ juuritten kans*].

5.4 Possessivsuffixs

POSSESSIVSUFFIXS er suffiks som kan festes til substantiv, og som forteller hvem som eier noe, eller hvem noe hører til, eller at noe er knytta til subjektet og i mindre grad også objektet i setninga. Possessivsuffixs blir lagt etter de andre bøyingsuffixsa; enklitika derimot legges til heilt til slutt. Merk at genitivs-*n* og flertalls-*t* alltid faller bort foran possessivsuffixs.

Possessivsuffixs har de samme personformene som finitte verb eller personlige pronomen, det vil si første, andre og tredje person i entall og flertall. Formene i tredje person er identiske i entall og flertall. Tabell 5.7 viser possessivsuffixsa i kvensk.

Tabell 5.7 Possessivsuffixs

Person	Entall	Flertall
Første person	-(<i>n</i>) <i>ni</i>	-(<i>m</i>) <i>mA</i>
Andre person	- <i>sti</i>	-(<i>n</i>) <i>nA</i>
Tredje person	- <i>nsA</i>	- <i>nsA</i>

Konsonantene *n* og *m* i possessivsuffixsa *-(n)ni*, *-(m)mA* og *-(n)nA* følger den vanlige lengderegelen for stemte konsonanter (se avsnitt 3.1.2). Jamfør eksemplene (1–4):

1. Tämä oon [*minun kotini*] / [*meidän ~ meän kotima*].
'Dette er heimen min/heimen vår.'
2. Se oon [*sinun kirjasti*] / [*teidän ~ teän kirjana*].
'Det er boka di / boka deres.'
3. Tuo oon [*hänen talonsa*] / [*heidän ~ heän talonsa*].
'Det der er huset hans/hennes / huset deres.'
4. Hän pesi jalkansa. Het pesthiin jalkansa.
'Han vasker foten sin / føttene sine. De vasker foten sin / føttene sine.'

Possessivsuffiks er lite brukt i kvensk. Det vanlige er at substantiv opptrer uten possessivsuffiks. Jamfør eksemplene (5–7), som svarer til setningene i (1) – (3):

5. Tämä oon [minun koti] / [meidän ~ meän koti].
6. Se oon [sinun kirja] / [teidän ~ teän kirja].
7. Tuo oon [hänen talo] / [heidän ~ heän talo].

Når personen i subjektet og i possessivleddet ikke er identiske (5–7), er possessivleddet uttrykt med genitivsforma av personlig pronomen (se avsnitt 7.1). Disse svarer til possessiv i norsk. I første og andre person er dette også mulig når personen i subjektet og i possessivleddet er identiske (8, 9):

8. Mie_i¹ en asu ennää minun_i kotipaikassa.
'Jeg bor ikke lenger på heimplassen min.'
9. Tykkäättäkö te_i te(id)än_i staatinministeristä?
'Liker dere statsministeren deres?'

Derimot bruker man ikke genitivsform av personlig pronomen i tredje person når possessivleddet og subjektet viser til samme person. I stedet bruker man da adjektivet *oma* 'eigen', som kongruerer med frasekjernen etter de samme reglene som gjelder for adjektivmodifikatorer ellers (10–12):

10. Hän_i pesi [omat_i jalat].
'Han vaska føttene sine.'
11. Het_i pesthiin [omat_i jalat].
'De vaska føttene sine.'
12. Ihmisellä_i ei ole helppo havata [omia_i vikoja].
'Mennesket har ikke lett for å oppdage egne feil.'

I stedet for *oma* bruker man særlig i Porsanger genitivsforma av refleksivt pronomen i samme person. Jamfør setningene (13–15), som betyr det samme som setningene (10–12). (Refleksive pronomen er omtalt i avsnitt 7.5.1.)

13. Hän_i pesi [ittensä_i jalat].
14. Het_i pesthiin [ittensä_i jalat].
15. Ihmisellä_i ei ole helppo havaita [ittensä_i vikkoil].

1 Symbolet _i etter et ord eller en frase betyr at den har samme referent som et anna ord eller en annen frase med samme symbolet.

Dette systemet likner altså på bruken av de refleksive possessivformene (*sin, si, sitt, sine*) i norsk.

I kvensk forekommer possessivsuffiks vanligvis bare sammen med substantiv i komitativ (se avsnitt 5.3.7.2), sammen med refleksive pronomer (16–18) og resiproke pronomer (19–21) (se avsnitt 7.5). Eksempler er:

16. Mie_i en anna sitä *ittelenni_i* antheeksi.
'Jeg kan ikke tilgi meg (sjøl for) dette.'
17. Sie_i et tunne *itteesti_i* ~ *itteästi_i* ~ *ittiästi_i*.
'Du kjenner ikke deg sjøl.'
18. Hän_i löysi *ittensä_i* keskeltä mettää.
'Han fant seg sjøl midt i skogen.'
19. Met_i rakastamma [*toinen toistama_i*].
'Vi elsker hverandre.'
20. Antakkaa_i antheeksi [*toinen toisellena_i*]!
'Tilgi hverandre!'
21. Vihathaanko het_i [*toinen toistansa_i*]?
'Hater de hverandre?'

Som stivna former finner vi possessivsuffiksa også i adverb. De har da blitt en del av adverbet og oppfattes ikke lenger som egentlige possessivsuffiks. Adverb av denne typen er for eksempel *aikoinansa* ('i si tid'), *erilänsä* ('atskilt'), *justhiinsa* ('nøyaktig, aldeles'), *keskenänsä* ('seg imellom'), *kokonhansa* ('heilt'), *umpinansa* ('lukka, tildekt').

5.5 Gradbøying

Det er vanlig å behandle gradbøying som en del av adjektivbøyinga. Men ser vi på suffiksrekkefølgen, så blir det fort klart at gradbøyingssuffiks har samme plassering som avleiingssuffiks. Eller med andre ord er det mulig å legge til et avleiingssuffiks etter gradbøyingssuffikset, for eksempel: *huono* ('dårlig') → (komparativ) *huono/mpi* ('dårligere') → (egenskapssubstantiv) *huono/m/uus* ('det å være dårligere').

Det gjelder generelt i kvensk at avleiingssuffiks ikke kan følge etter bøyings-suffiks. Det er også slik at gradbøydte adjektiv bøyes og ellers oppfører seg på samme måte som andre adjektiv.

Men ettersom gradbøying er et fullstendig produktivt morfologisk mønster ved alle adjektiv og en del substantiv, så behandler vi den her som del av nomenbøyinga. Vi skiller mellom tre grader: positiv, komparativ og superlativ. Positiv er den umarkerte graden og har ikke noe suffiks (for eksempel *iso* 'stor'). Komparativ uttrykker større grad (for eksempel *isompi* 'større'), og superlativ størst grad (for eksempel *issoin* 'størst') av det adjektivet (og i visse tilfeller substantivet) står for.

5.5.1 Komparativ

KOMPARATIV dannes ved at en til vokalstammen legger suffikset *-mpi* i nominativ og *-mp(p)A : -m(m)A* i de andre kasusene. Stammen er på samme stadiet som i genitiv i nomenstype 1 og 2.1, det vil si på det svakeste stadiet. De andre nomentypene har bare én vokalstamme, og suffikset festes da til denne. Når vokalstammen er tostava og slutter på *-A*, så endres denne stammevokalen til *e*. Slutter vokalstammen på *i*, så kan vi velge om vi vil bevare *i*-en, eller om vi vil erstatte den med *e* foran komparativsuffikset. Når sluttvokalen *A* i komparativsuffikset møter flertalls-*i*-en, så er resultatet alltid *i*. Vi får da følgende former i de ulike nomentypene (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.):

Nomenstype 1.1:

paha ('ondskapsfull, ond') → *pahe/mpi* : *pahe/ma/n* : *pahe/mp(p)a/a* : *pahe/mpp/ii(ta)* ~ *pahe/mp/i/a*,

märkä ('våt') → *mär(j)e/mpi* : *mär(j)e/mä/n* : *mär(j)e/mp(p)ä/ä* : *märe/mpp/ii(tä)* ~ *mär(j)emp/i/ä*,

villi ('vill') → *villi/mpi* ~ *ville/mpi* : *villi/mä/n* ~ *ville/mä/n* : *villi/mp(p)ä/ä* ~ *ville/mp(p)ä/ä* : *villi/mpp/ii(tä)* ~ *villi/mp/i/ä* ~ *ville/mpp/ii(tä)* ~ *ville/mp/i/ä*,

outo ('uvanlig; rar') → *ou(đ)o/mpi* : *ou(đ)o/ma/n* : *ou(đ)o/mp(p)a/a* : *ouđo/mpp/ii(ta)* ~ *ouò/mp/i/a*

Nomenstype 1.2:

pieni ('liten') → *piene/mpi* : *piene/mä/n* : *piene/mp(p)ä/ä* : *piene/mpp/ii(tä)* ~ *piene/mp/i/ä*,

uusi ('ny') → *uu(đ)e/mpi* : *uu(đ)e/ma/n* : *uu(đ)e/mp(p)a/a* : *uude/mpp/ii(ta)* ~ *uue/mp/i/a*

Nomenstype 2.1:

harmaja ('grå') → *harmaja/mpi* : *harmaja/mma/n* : *harmaja/mp(p)a/a* : *harmaja/mpp/ii(ta)* ~ *harmaja/mp/i/a*,

valkea ('lys') ~ *valkia* → *valkea/mpi* ~ *valkia/mpi* : *valkea/mma/n* ~ *valkia/mma/n* : *valkea/mpa/a* ~ *valkia/mpa/a* : *valkea/mp(i)/a* ~ *valkia/mp(i)/a*,
suipero ('spiss') → *suipero/mpi* : *suipero/mma/n* : *suipero/mp(p)a/a* : *suipero/mpp(ii)(ta)* ~ *suipero/mp(i)/a*

Nomentype 2.2:

onneton ('ulykkelig') → *onnettoma/mpi* : *onnettoma/ma/n* : *onnettoma/mp(p)a/a* : *onnettoma/mpp(ii)(ta)* ~ *onnettoma/mp(i)/a*,
veres ('fersk') → *verekse/mpi* : *verekse/mmä/n* : *verekse/mp(p)ä/ä* : *verekse/mpp(ii)(tä)* ~ *verekse/mp(i)/ä*,
sininen ('blå') → *sinise/mpi* : *sinise/mmä/n* : *sinise/mp(p)ä/ä* : *sinise/mpp(ii)(tä)* ~ *sinise/mp(i)/ä*

Nomentype 3.1:

valkkee ('lys') → *valkkee/mpi* : *valkkee/ma/n* : *valkkee/mppa/a* : *valkkee/mpp(ii)(ta)*,
vapaa ('fri, ledig') → *vaphaa/mpi* : *vaphaa/ma/n* : *vaphaa/mp(p)a/a* : *vaphaa/mpp(ii)(ta)* ~ *vaphaa/mp(i)/a*

Nomentype 3.2:

rakas ('kjær') → *rakkhaa/mpi* : *rakkhaa/ma/n* : *rakkhaa/mp(p)a/a* : *rakkhaa/mpp(ii)(ta)* ~ *rakkhaa/mp(i)/a*,
terve(t) ('frisk') → *tervhee/mpi* : *tervhee/mä/n* : *tervhee/mp(p)ä/ä* : *tervhee/mpp(ii)(tä)* ~ *tervhee/mp(i)/ä*,
rakastunu(t) ('elska') → *rakastunhee/mpi* : *rakastunhee/ma/n* : *rakastunhee/mp(p)a/a* : *rakastunhee/mpp(ii)(ta)* ~ *rakastunhee/mp(i)/a*.

Adjektivet *vasen* ('venstre') bøyes på samme måte som ord i komparativ form: (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.) *vasen* : *vasema/n* : *vasemp(p)a/a* : *vasempp(ii)(ta)* ~ *vasemp(i)/a*.

5.5.2 Superlativ

SUPERLATIV danner vi med suffikset *-(i)in* i nominativ, og *-(i)im(m)A* : *(i)imp(p)A* i de andre kasusene. I vokalstammer faller stammevokalene *e* og *A* bort foran superlativ*-i-en*, og suffikset blir da *-iin* : *-iim(m)A* : *-iimp(p)A*. I de andre vokalstammene står *i*, *O* og *U* ved lag, og *VV* blir forkorta til *V*. Superlativsuffikset blir da *-in* : *-im(m)A* : *-imp(p)A*.

I nomentype 1 og 2 fester vi superlativsuffixet som regel til vokalstammen på sterkest mulig stadium. Men med unntak av Porsanger-varieteteten er det slik at dersom stammekonsonanten i positiv grad er en av plosivene *k*, *t* eller *p*, så er stammen i superlativ ett stadium svakere enn i positiv grad.

I entall partitiv legger vi superlativsuffixet til en konsonantstamme som er identisk med superlativforma i entall nominativ. Ellers bøyes superlativformene på samme måte som komparativ. Eksempler fra de ulike nomentypene er (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. part.):

Nomentype 1.1:

paha ('ondskapsfull, ond') → *pahh/iin* : *pahh/iima/n* : *pahh/iin/ta* : *pahh/iimpp/ii(ta)* ~ *pahh/iimp/i/a*,
märkä ('våt') → *märkk/iin* ~ *märj/iin* : *märk(k)/iimä/n* ~ *märj/iimä/n* : *märkk/iin/tä* ~ *märj/iin/tä* : *märkk/iimpp/ii(tä)* ~ *märj/iimp/i/ä*,
villi ('vill') → *villi/in* : *villi/imä/n* : *villi/in/tä* : *villi/impp/ii(tä)* ~ *villi/imp/i/ä*,
outo ('uvanlig, rar') → *outto/in* ~ *ouò/in* : *outto/ima/n* ~ *ouò/ima/n* : *outto/in/ta* ~ *ouò/in/ta* : *outto/impp/ii(ta)* ~ *ouò/imp/i/a*

Nomentype 1.2:

pieni ('liten') → *pien/iin* : *pien/iimä/n* : *pien/iin/tä* : *pien/iimpp/ii(tä)* ~ *pien/iimp/i/ä*,
uusi ('ny') → *uus(s)/iin* : *uus(s)/iima/n* : *uus(s)/iin/ta* : *uuss/iimpp/ii/ta* ~ *uus/iimp/i/a*

Nomentype 2.1:

harmaja ('grå') → *harmaj/iin* : *harmaj/iima/n* : *harmaj/iin/ta* : *harmaj/iimpp/ii(ta)* ~ *harmaj/ii/mp/i/a*,
valkea ('kvit') ~ *valkia* → *valke/in* : *valke/ima/n* : *valke/in/ta* : *valke/imp/i/a*,
suipero ('spiss') → *suipero/in* : *suipero/ima/n* : *suipero/in/ta* : *suipero/impp/ii(ta)* ~ *suipero/imp/i/a*

Nomentype 2.2:

onneton ('ulykkelig') → *onnettomm/iin* : *onnettomm/iima/n* : *onnettomm/iin/ta* : *onnettomm/iimpp/ii/ta* ~ *onnettomm/iimp/i/a*,
veres ('fersk') → *vereks/iin* : *vereks/iimä/n* : *vereks/iin/tä* : *vereks/iimpp/ii(tä)* ~ *vereks/iimp/i/ä*,
sininen ('blå') → *sinis(s)/iin* : *sinis(s)/iimä/n* : *sinis(s)/iin/tä* : *siniss/iimpp/ii(tä)* ~ *sinis/iimp/i/ä*

Nomentype 3.1:

valkkee ('lys') → *valkke/in* : *valkke/ima/n* : *valkke/in/ta* : *valkke/impp/ii(ta)*

Nomentype 3.2:

rakas ('kjær') → *rakkha/in* : *rakkha/ima/n* : *rakkha/in/ta* : *rakkha/impp/ii(ta)* ~ *rakkha/imp/i/a*,

terve(t) ('frisk') → *tervhe/in* : *tervhe/imä/n* : *tervhe/in/tä* : *tervhe/impp/ii(tä)* ~ *tervhe/imp/i/ä*, *rakastunu(t)* ('elska') → *rakastunhe/in* : *rakastunhe/ima/n* : *rakastunhe/in/ta* : *rakastunhe/impp/ii(ta)* ~ *rakastunhe/imp/i/a*

I Varanger er det også mulig å danne superlativsformer med gjennomført kort *i* i suffikset, det vil si *-in* : *-im(m)A* : *-impA*, og med stamme på ett stadium lågere enn i positiv grad. Vi får da superlativsformer av typen *paha* ('ondskapsfull, ond') → *pah/i/n* : *pah/ima/n* : *pah/in/ta* : *pah/imp/i/a*. Men dette er ikke noe vanlig mønster for superlativ.

Tabell 5.8 lister opp de viktigste bøyingsformene i komparativ og superlativ for tre ulike nomentyper.

Tabell 5.8 Gradbøying

Positiv	Form	Komparativ	Superlativ
paha	Sg. nom.	pahe/mpi	pahh/iin
	Sg. gen.	pahe/ma/n	pahh/iima/n
	Sg. part.	pahe/mp(p)a/a	pahh/iin/ta
	Sg. ess.	pahe/mpa/nna	pahh/iimpa/nna
	Sg. ill.	pahe/mp/haan	pahh/iimp/haan
	Pl. nom.	pahe/ma/t	pahh/iima/t
	Pl. gen.	pahe/m/i(i)tten	pahh/iim/i(i)tten
	Pl. part.	pahe/mpp/ii(ta) ~ pahe/mp/i/a	pahh/iimpp/ii(ta) ~ pahh/iimp/i/a
	Pl. ess.	pahe/mp/i/nna	pahh/iimp/i/nna
	Pl. ill.	pahe/mp/hiin	pahh/iimp/hiin
harmaja	Sg. nom.	harmaja/mpi	harmaj/iin
	Sg. gen.	harmaja/mma/n	harmaj/iimma/n
	Sg. part.	harmaja/mp(p)a/a	harmaj/iin/ta
	Sg. ess.	harmaja/mpa/na	harmaj/iimpa/na
	Sg. ill.	harmaja/mp/haan	harmaj/iimp/haan

(Fortsatt)

Tabell 5.8 (Fortsatt)

Positiv	Form	Komparativ	Superlativ
	Pl. nom.	harmaja/mma/t	harmaj/iima/t
	Pl. gen.	harmaja/mm/i(i)/tten	harmaj/iim/i(i)/tten
	Pl. part.	harmaja/mpp/ii(ta) - harmaja/mp/i/a	harmaj/iimpp/ii(ta) - harmaj/iimp/i/a
	Pl. ess.	harmaja/mp/i/na	harmaj/iimp/i/na
	Pl. ill.	harmaja/mp/hiin	harmaj/iimp/hiin
rakas	Sg. nom.	rakkhaa/mpi	rakkha/in
	Sg. gen.	rakkhaa/ma/n	rakkha/ima/n
	Sg. part.	rakkhaa/mp(p)a/a	rakkha/in/ta
	Sg. ess.	rakkhaa/mpa/nna	rakkha/impa/nna
	Sg. ill.	rakkhaa/mp/haan	rakkha/imp/haan
	Pl. nom.	rakkhaa/ma/t	rakkha/ima/t
	Pl. gen.	rakkhaa/m/i(i)/tten	rakkha/im/i(i)/tten
	Pl. part.	rakkhaa/mpp/ii(ta) - rakkhaa/mp/i/a	rakkha/iimpp/ii(ta) - rakkha/imp/i/a
	Pl. ess.	rakkhaa/mp/i/nna	rakkha/imp/i/nna
Pl. ill.	rakkhaa/mp/hiin	rakkha/imp/hiin	

Noen få adjektiv har uregelmessig gradbøying eller såkalt suppletiv gradbøying, det vil si at stammen i positiv er forskjellig fra stammen i komparativ og/eller superlativ:

hyvä ('bra, god') → *parempi* – *parhain* ~ *paras*

huono ('dårlig') → *huonompi* ~ *värrempi* – *huonoin*

pitkä ('lang') → *pitempi* ~ *pidempi* – *pissiin*

lyhy(t) ('kort') → *lyhempi* – *lyhhiin*

ohu(t) ('tynn') → *ohempi* – *ohuin*

vanhaa ('gammal') → *vanhempi* – *vanhiin*

Av og til dannes superlativ med suffikset *-(i)mUs*. Vanligst er slike former ved adjektiva (*vanhaa* 'gammal' →) *vanhimus*, (*paha* 'ondskapsfull, ond' →) *pahimus* og (*iso* 'stor' →) *isomus*, men de kan også dannes av andre adjektiv.

Suffikset *-mUs* bøyes etter samme mønster som *veres*-nomen (type 2.2), det vil si (sg. nom. : sg. gen. : sg. part. : pl. nom.) *pahimus* ('dårligst') : *pahimukse/n* : *pahimus/ta* : *pahimukse/t*, *pimmeemys* ('mørkest') : *pimmeemyksen/n* : *pimmeemys/tä* : *pimmeemykse/t*.

5.5.3 Bruk av komparativ og superlativ

Komparativ- og superlativformer brukes på samme måte som positivformer av adjektiv. Når de står som modifikatorer, kongruerer de med hovedleddet. Jamfør eksemplene (1–4):

1. Taivas oli *kirkkhaampi* ko koskhaan ennen.
'Himmelen var klarere enn noen gang før.'
2. Muorin pannukakot oon *parhaat*.
'Mors pannekaker er de beste.'
3. Liisa ja Maija oon [*viishaimat* tyttäret] koko koulussa.
'Lisa og Maja er de klokeste jentene på heile skolen.'
4. Ojena, ole siivo, minule tuon [*pidemän ~ pitemän* kepin].
'Vær så snill og rekk meg den lengre/lengste stokken.'

I jamføring mellom to bruker vi komparativ i kvensk, ikke superlativ, som i norsk. For eksempel (5–7):

5. Kumpi oon *kaunhiimpi*, Liisa vain Maija?
'Hvem er vakrest, Lisa eller Maja?'
6. Näistä kah(đ)esta tyttärestä Anna-Riitta oon *vaaleempi ~ vaaleampi ~ vaaliampi*.
'Det er Anna-Riitta som er lysest av disse to jentene.'
7. Faari ja muori paistethiin pannukakkoi. Niistä muorin paistamat oon *makkeemat*.
'Far og mor har laga pannekaker. Mor sine er best.'

Legg også merke til at vi i komparativkonstruksjoner bruker den samme subjunksjonen, *ko* ('som, enn'), som i konstruksjoner der vi jamfører to enheter av lik grad. For eksempel (8, 9):

Jamføring av ulik grad

8. Liisa oon *viishaampi ko* Maija.
 ‘Lisa er klokere enn Maja.’
9. Nämät kakot tässä oon *makkeemat*
 ~ *makeammat* ~ *makiammat ko*
 nuot tuossa.
 ‘De her kakene er bedre enn de
 der.’

Jamføring av lik grad

- Liisa oon *yhtä viisas ko* Maija.
 ‘Lisa er like klok som Maja.’
- Nämät kakot tässä oon *yhtä*
makkeet ~ *makeat* ~ *makiat ko*
 nuot tuossa.
 ‘De her kakene er like gode som de
 der.’

Som forsterkende element i superlativkonstruksjoner kan vi bruke genitivsforma av ordet *kaikki* (‘alle’), jf. eksemplene (10, 11):

10. Liisa oon *kaikkiin viishain ja kaunhiin*.
 ‘Lisa er den aller klokeste og vakreste.’
11. Matti tieteenki halus ostaat [*kaikkiin kalliiman piilin*].
 ‘Mats ønska sjølsagt å få kjøpt den aller dyreste bilen.’